

Bruselis, 2021 07 07
COM(2021) 373 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2020 m. konkurencijos politikos ataskaita

{SWD(2021) 177 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

2020 m. konkurencijos politikos ataskaita

1. Įvadas

Šioje ataskaitoje pirmą kartą apžvelgiama U. von der Leyen pirmininkaujamos Komisijos vykdomos konkurencijos politikos raida¹. Šioje ataskaitoje aptariama ES konkurencijos politikos raida 2020-aisiais. Tai 50-oji Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.

ES konkurencijos politikos teisėtumas grindžiamas Sutartimis, kuriomis, kaip būtina priemonė vidaus rinkos veikimui palaikyti, šioje srityje Sąjungai suteikta išimtinė kompetencija². Jau daugiau nei 60 metų ES konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas yra itin svarbus siekiant išsaugoti ir plėtoti Europos ekonomiką, grindžiamą tokiomis europinėmis vertybėmis, kaip sąžiningumas, teisės viršenybė ir pasitikėjimas. Kintant visuomenei, ekonomikai ir teisės aktams, kinta ir konkurencijos politika. Šiandien, kai ES išgyvena vieną didžiausių savo istorijoje krizių, solidi jos konkurencijos politika yra kaip niekad svarbi: ji prisideda prie ekonomikos dinamiškumo, būtino tam, kad ji greičiau atsigauntų.

Visus pirmuosius U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos darbo metus ES konkurencijos politikai teko vienas pagrindinių vaidmenų, Komisijai stengiantis reaguoti į COVID-19 protrūkio sukeltą sveikatos ir ekonomikos krizę ir ją įveikti. Konkurencijos politika taip pat buvo itin svarbi siekiant palengvinti ES ekonomikos gaivinimą, tuo pat metu atsižvelgiant į jos žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Remdamasi Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen įgaliojamoju raštu vykdomajai pavaduotojai M. Vestager³, Komisija toliau užtikrino, kad konkurencijos taisyklės ir toliau atitiktų šiuolaikinės ekonomikos poreikius, būtų griežtai taikomos ir padėtų plėtoti tiek ES, tiek pasauliniu mastu stiprią Europos pramonę.

2020 m. konkurencijos politikos priemonių rinkinys pasirodė esąs aktualus, lankstus ir greitai pritaikomas prie išskirtinių sveikatos ir ekonomikos krizės aplinkybių. Komisijos konkurencijos politika padėjo greitai reaguoti ir prisitaikyti, tokiu būdu patenkinant ES pramonės ir piliečių poreikius, o rinkas išsaugant konkurencingas. Tai akivaizdžiai iliustruoja įvairūs veiksmai, kurių ėmusis realiajai ekonomikai greitai skirta parama iš viešųjų šaltinių arba kurie buvo platesnės politinės darbotvarkės, kuria siekta atkurti tvarų augimą ir išvengti nereikalingų rinkos iškraipymų, dalis.

---

¹ Kandidatės į Europos Komisijos pirmininkus Ursulos von der Leyen kitos kadencijos (2019–2024 m.) Europos Komisijos politinės gairės „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“, žr. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_lt.pdf.

² SESV 3 straipsnis.

³ 2019 m. gruodžio 1 d. įgaliojamasis raštas vykdomajai pirmininko pavaduotojai Margrethei Vestager. Žr. https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

2020 m. kovo 13 d. Komisija savo komunikate dėl suderinto ekonominio atsako į COVID-19 protrūkį⁴ išdėstė įvairias valstybėms narėms prieinamas galimybes, kurioms netaikoma ES valstybės pagalbos kontrolė ir kurias jos gali įgyvendinti nedalyvaujant Komisijai. Šios galimybės apėmė visoms įmonėms taikomas priemones, susijusias su darbo užmokesčio subsidijomis, įmonių pelno ir pridėtinės vertės mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo sustabdymu arba tiesiogine finansine parama vartotojams dėl atšauktų paslaugų ar bilietų, kurių veiklos vykdytojai nekompensuoja.

2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė ekonomikai remti skirtą [Laikinąją valstybės pagalbos priemonių sistemą](#) ir, COVID-19 krizei tęsiantis, kelis kartus ją persvarstė⁵. Be to, 2020 m. balandžio 8 d. Komisija priėmė [Komunikatą dėl laikinosios sistemos](#), kuriame išdėstė pagrindinius kriterijus, kuriais ji vadovausis vertindama [bendradarbiavimo projektus](#), kuriais siekiama spręsti būtiniausių produktų ir paslaugų tiekimo trūkumo per koronaviruso pandemiją problemą⁶. Tuo pat metu Komisija pradėjo ėmėsi įvairių priemonių veiklos tęstinumui užtikrinti ir toliau rūpinosi ES susijungimų taisyklių įgyvendinimu, kad dėl krizės nepadidėtų susijungusių įmonių įtaka rinkoje.

2020 m. Komisija ėmėsi svarbių politikos iniciatyvų, siekdama užtikrinti, kad konkurencijos taisyklės ir toliau atitiktų paskirtį ir būtų visiškai tinkamos įveikti tokius iššūkius kaip struktūrinės skaitmeninių rinkų problemos ir konkurencijos ES rinkose iškraipymas dėl užsienio subsidijų. Pavyzdžiui, ji pateikė pasiūlymą dėl [Skaitmeninių rinkų akto](#) ir paskelbė [Baltąją knygą dėl užsienio subsidijų](#), kad būtų pradėta svarstyti, kaip spręsti užsienio subsidijų, kurios gali iškraipyti vidaus rinką, problemą.

Komisija parodė, kad yra pasirengusi pasitelkti konkurencijos politiką, kad prisidėtų prie [Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės](#)⁷ įgyvendinimo parengiamojo darbo. Komisija padėjo valstybėms narėms rengti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, be kita ko, atsižvelgiant į konkurencijos politiką, ir šiuo tikslu paskelbė keletą [rekomendacinių šablonų](#), kad rengiami planai atitiktų ES valstybės pagalbos taisykles.

2020 m. užtikrinant ES konkurencijos teisės aktų vykdymą buvo ne tik sprendžiamos pandemijos keliamos neatidėliotinos problemos, bet ir prisidedama prie ilgalaikių 2019–2024 m. Komisijos tikslų, pavyzdžiui, [prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusios Europos](#), [Europos žaliojo kurso](#) ir [žmonėms tarnaujančios ekonomikos](#), įgyvendinimo. Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos numatytas svarbus pakeitimas – į [Bendrosios rinkos programą](#) įtrauktas specialus konkurencijos politikai skirtas komponentas. Taip bus užtikrintas stabilus priemonių, kuriomis didinami Komisijos vykdymo

---

⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos investicijų bankui ir Euro grupei „Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį“ (COM(2020) 112 *final*).

⁵ Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ (OL C 91I, 2020 3 20, p. 1) su pakeitimais, padarytais Komisijos komunikatais C(2020) 2215 (OL C 112I, 2020 4 4, p. 1), C(2020) 3156 (OL C 164, 2020 5 13, p. 3), C(2020) 4509 (OL C 218, 2020 7 2, p. 3), C(2020) 7127 (OL C 340I, 2020 10 13, p. 1) ir C(2021) 564 (OL C 34, 2021 2 1, p. 6).

⁶ Komisijos komunikatas „Laikinoji su įmonių bendradarbiavimu reaguojant į kritines situacijas, susidarančias dėl dabartinio COVID-19 protrūkio, susijusių antimonopolinių klausimų vertinimo sistema“ (OL C 116, 2020 4 8, p. 7).

⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (COM(2020) 408 *final*), 2020 5 28.

užtikrinimo pajėgumai, pavyzdžiui, pajėgumas kurti pažangius informacijos rinkimo ir tyrimo metodus, finansavimas. Šis finansavimas taip pat leis Komisijai stiprinti bendradarbiavimą su ES ir kitų šalių viešojo administravimo institucijomis⁸.

2. ES konkurencijos politika pasitelkta COVID-19 pandemijos poveikiui mažinti

2.1. Valstybės pagalbos politika padėjo valstybėms narėms teikti COVID-19 paramą

2020 m. sparčiai plintant COVID-19 pandemijai ir jai darant didelį neigiamą poveikį ES ekonomikai, nacionaliniai ir ES politikos formuotojai buvo priversti greitai įvairiomis kryptimis reaguoti į šią precedento neturinčią grėsmę. Imtasi šių ryžtingų veiksmų: paskelbta 750 mlrd. EUR vertės **ekonomikos gaivinimo priemonė „Next Generation EU“**⁹, pradėta taikyti Stabilumo ir augimo pakto bendroji nukrypti leidžianti išlyga¹⁰ ir centralizuotai nupirktos įvairios medicinos priemonės, pavyzdžiui, ventiliatoriai ir kaukės, ir vakcinos.

Šiomis aplinkybėmis ES konkurencijos politika tapo svarbiu ekonomikos stabilizavimo reaguojant į krizę veiksnium. Tai visų pirma pasakytina apie valstybės pagalbos politiką. Tikslinga valstybės parama buvo itin svarbi, kad būtų galima atitaisyti klestinčioms įmonėms padarytą žalą ir užtikrinti ekonominės veiklos tęstinumą. Tuo pat metu Komisija užtikrino, kad valstybės paramą būtų galima skirti įmonėms, kurioms jos reikia, ir būtų išvengta žalingų lenktynių dėl subsidijų.

Krizės pradžioje priimtoje **laikinojoje sistemoje** nustatytos sąlygos, kurias Komisija taikys, kad pagalba būtų pripažinta suderinama su SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu (pagalba „valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti“)¹¹. 2020 m. laikinoji sistema buvo kelis kartus iš dalies keičiama, o tai rodo Komisijos gebėjimą pritaikyti taisykles prie besikeičiančio krizės pobūdžio.

2020 m. balandžio mėn. ji buvo išplėsta, kad apimtų paramą įmonėms, kurios kuria, bando ir gamina kovai su koronavirusu labai reikalingus produktus, pavyzdžiui, vakcinas, vaistus, medicinos priemones, dezinfekcijos priemones ir apsaugos įrangą, taip pat paramą darbo užmokesčiui ir mokesčių atidėjimo schemas¹². 2020 m. gegužės mėn. priimtu antruoju pakeitimu nustatyti kriterijai, kaip valstybės narės gali vykdyti rekapitalizavimą ir teikti

⁸2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L 153, 2021 5 3, p. 1–47).

⁹ Į 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą įtraukta „Next Generation EU“ yra 750 mlrd. EUR laikinoji ekonomikos gaivinimo priemonė, kuria siekiama padėti atitaisyti koronaviruso pandemijos padarytą tiesioginę ekonominę ir socialinę žalą. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė – pagrindinė „Next Generation EU“ priemonė, pagal kurią ES šalių vykdomoms reformoms ir investicijoms remti skiriama 672,5 mlrd. EUR paskolų ir dotacijų. Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11–22).

¹⁰ SESV 121 ir 126 straipsniai.

¹¹ Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ (OL C 91I, 2020 3 20).

¹² Dokumente dėl laikinosios sistemos išplėtimo nustatytos sąlygos, kurias Komisija taikytų, kad pagalba būtų pripažinta suderinama su SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu („pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“).

subordinuotąsias paskolas bendrovėms, kurioms to reikia. 2020 m. birželio mėn. trečiuoju pakeitimu laikinoji sistema buvo išplėsta, kad valstybės narės galėtų teikti viešąją paramą visoms labai mažoms ir mažosioms įmonėms, net jei jos 2019 m. gruodžio 31 d. buvo laikomos patiriančiomis finansinių sunkumų. 2020 m. spalio mėn. priimtas ketvirtasis pakeitimas, kuriuo laikinosios sistemos taikymas pratęstas šešiams mėnesiams – iki 2021 m. birželio 30 d. ir sudarytos sąlygos teikti rekapitalizavimo paramą iki 2021 m. rugsėjo 30 d. Atsižvelgiant į antrąją COVID-19 protrūkio bangą ir ilgesnę, nei iš pradžių tikėtasi, krizės trukmę, 2021 m. sausio mėn. penktuoju pakeitimu visų laikinosios sistemos priemonių, įskaitant rekapitalizavimo priemones, taikymas pratęstas iki 2021 m. gruodžio 31 d., o laikinosios sistemos taikymo sritis išplėsta, padidinant joje nustatytas viršutines ribas ir leidžiant iki 2021 m. pabaigos tam tikras grąžintinos paramos priemones pertvarkyti į tiesiogines dotacijas.

Per labai trumpą laiką Komisija priėmė daug sprendimų dėl valstybės pagalbos pagal laikinąją sistemą, kuriais valstybėms narėms leidžiama imtis priemonių COVID-19 pandemijos ekonominiam poveikiui sušvelninti. 2020 m. Komisija priėmė 598 su COVID-19 susijusius sprendimus dėl valstybės pagalbos¹³. Šiuo laikotarpiu Komisija leido teikti valstybės pagalbą, kurios vertė gali sudaryti 3,08 trln. EUR¹⁴. Dalį kai kurioms iš šių pagalbos priemonių skirto finansavimo sudarė sanglaudos politikos, konkrečiai, 2020 m. Komisijos pasiūlytų ir Europos Parlamento bei Europos Vadovų Tarybos patvirtintų dviejų neatidėliotino atsako priemonių – Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos (CRII) ir Išplėstinės atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvos (CRII+), lėšos.

Kelios valstybės narės pranešė apie bendras schemas, apimančias skirtingus ekonomikos sektorius, kuriems skiriama įvairių rūšių pagalba, įskaitant mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) skirtą paramą. Pavyzdžiui, Prancūzija pranešė apie 7 mlrd. EUR vertės bendrą schemą, pagal kurią visų pirma remiamos MVĮ. Schema apėmė keletą paramos rūšių, pavyzdžiui, tiesiogines dotacijas, paskolas su palankiomis palūkanų normomis ir valstybės garantijas paskoloms¹⁵. Kelios valstybės narės, įskaitant Belgiją, Bulgariją, Daniją, Graikiją, Italiją, Rumuniją ir Slovakiją, pranešė apie pagalbą, skirtą būtent MVĮ remti. Pagalba MVĮ buvo teikiama įvairiomis formomis, pavyzdžiui, kaip mokesčių atidėjimas (Danija)¹⁶, valstybės

¹³ Šis skaičius apima sprendimus, priimtus pagal išimtinę teisinę pagrindą, kuriuo remiama laikinoji sistema, taip pat pagal valstybės pagalbos taisykles, taikomas įprastomis aplinkybėmis. Į šį skaičių taip pat įtraukti vėlesni anksčiau priimtų sprendimų pakeitimai.

¹⁴ Į šią sumą įtrauktos valstybės pagalbos priemonės, priimtose pagal laikinąją sistemą, visa su COVID-19 susijusi valstybės pagalba, patvirtinta pagal kitus valstybės pagalbos taisyklių rinkinius, ir pakoreguotos sumos, įtrauktos į vėlesnius sprendimus dėl pakeitimų.

¹⁵ Byla SA.56985 (2020/N) dėl Prancūzijos, „COVID-19: bendra laikinoji sistema, skirta įmonėms remti“, 2020 m. balandžio 20 d. Komisijos sprendimas.

Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202017/285598_2149988_102_2.pdf.

¹⁶ Byla SA.57027 (2020/N) dėl Danijos „COVID-19: PVM ir darbo užmokesčio mokesčių kredito priemonė ir atidėjimas“, 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202019/285826_2153371_56_2.pdf.

garantijų schemas (Bulgarija)¹⁷ ir dotacijos esamų skolinių išipareigojimų palūkanoms padengti (Graikija)¹⁸.

Kelios valstybės narės pranešė apie pagalbą, skirtą su koronavirusu susijusių produktų moksliniams tyrimams, plėtrai, bandymų infrastruktūrai ir gamybai remti¹⁹. Pavyzdžiui, Vokietija pranešė apie bendrą schemą, pagal kurią remiami su koronavirusu susijusių produktų moksliniai tyrimai, plėtra, bandymai ir gamyba²⁰.

Nuo pasaulinės pandemijos itin nukentėjo transporto sektorius. 2020 m. Komisija priėmė 42 sprendimus, kuriais leista valstybės pagalbą teikti oro transporto bendrovėms, oro uostams ir antžeminio aptarnavimo bendrovėms, kad būtų tenkinami jų likvidumo ir kapitalo poreikiai, atsiradę dėl COVID-19 pandemijos. Pagal laikinąją sistemą (SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktas) patvirtinta pagalba pasinaudojo kelios oro transporto bendrovės, įskaitant „Air France“, „Lufthansa“, SAS, „Austrian Airlines“, „airBaltic“, „Blue Air“, KLM, „Nordica“, „Alitalia“ ir „Brussels Airlines“²¹. Pagalbą oro transporto bendrovėms taip pat buvo leista teikti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą ir Gairės dėl sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos²². Pavyzdžiui, Komisija patvirtino Prancūzijos valstybės pagalbą šalies oro transporto bendrovei „Corsair“. Finansinius sunkumus, kuriuos ši oro transporto bendrovė patyrė dar iki pandemijos, koronaviruso protrūkis dar labiau padidino. Todėl valstybės pagalbą sudarė dvi atskiros priemonės: 106,7 mln. EUR restruktūrizavimo pagalba ir 30,2 mln. EUR kompensacija „Corsair“ už koronaviruso protrūkio padarytą žalą²³. Portugalijos oro transporto bendrovė TAP neatitiko pagalbos pagal laikinąją sistemą skyrimo reikalavimų, nes bendrovė finansinių sunkumų patyrė dar iki 2019 m. gruodžio 31 d. Komisija patvirtino TAP skirtą 1,2 mlrd. EUR sanavimo paskolą²⁴. Ji taip pat patvirtino schemas, pagal kurias regioninėms ir vietos viešojo transporto įmonėms kompensuojama žala, patirta dėl judėjimo suvaržymo ir kitų priemonių²⁵. Be transporto sektoriaus, Komisija pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą patvirtino valstybių narių priimtas priemones, skirtas įmonėms, ypač nukentėjusioms nuo protrūkio, pavyzdžiui, įmonėms, veikiančioms turizmo,

¹⁷ Byla SA.56933 (2020/N) dėl Bulgarijos „COVID-19: tarpinė paskolų garantijų MVĮ programa“, 2020 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202015/285460_2146849_41_2.pdf.

¹⁸ Byla SA.56839 (2020/N) dėl Graikijos „COVID-19: parama MVĮ paskolų išipareigojimams subsidijų forma pagal Laikinąją valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemą“, 2020 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202016/285303_2147455_84_2.pdf.

¹⁹ Pavyzdžiui, Italija (SA.56786), Belgija (SA.57173 ir SA.57057), Prancūzija (SA.57367), Malta (SA.57204 ir SA.57075) ir Čekija (SA.56961 ir SA.57071).

²⁰ Byla SA.57100 dėl Vokietijos „COVID-19: federalinė bendrosios pagalbos su COVID-19 susijusiems MTP, investicijoms į bandymų infrastruktūrą ir gamybą, sistema“, 2020 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57100.

²¹ Žr. atitinkamai bylas SA.57082, SA.57153, SA.57369, SA.57543 ir SA.58342, SA.57539, SA.58101, SA.57026, SA.56943, SA.57116, SA.57586, SA.58114, SA.57544.

²² Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1–28).

²³ Byla SA.58463 dėl Prancūzijos „Restruktūrizavimo pagalba Corsair“, 2020 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58463.

²⁴ Byla SA.57369 „COVID-19 – pagalba TAP“, 2020 m. birželio 10 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57369.

²⁵ Pavyzdžiui, byla SA.57675 (2020/N) dėl Vokietijos „COVID-19 – regioninio ir vietos viešojo keleivinio transporto schema“, 2020 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202033/287584_2180796_60_2.pdf.

kultūros, apgyvendinimo ir maitinimo bei mažmeninės prekybos sektoriuose²⁶. Komisija taip pat priėmė keletą sprendimų pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą (pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atlyginti), pavyzdžiui, kompensuoti žalą savarankiškai dirbantiems asmenims, subsidijuoti įmonių pastovias išlaidas ir kompensuoti nuostolius dėl atšauktų sporto renginių²⁷.

Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija taip pat patvirtino įvairias valstybės pagalbos priemones, skirtas konkrečioms valstybių narių teritorijoms. Pavyzdžiui, Vokietija pranešė apie 46 mlrd. EUR vertės fondą („BayernFonds“), sudarytą iš garantijų, rekapitalizavimo priemonių ir subsidijuojamų skolos priemonių, skirtų Bavarijos žemės įmonių likvidumui ir kapitalui užtikrinti²⁸. Valstybės pagalbos priemonės taip pat buvo patvirtintos Belgijos Valonijos ir Briuselio regionams bei Friulio-Venecijos Džulijos ir Pietų Italijos regionams²⁹.

Valstybėms narėms Komisijos patvirtintos sumos labai skyrėsi. Šiuos skirtumus iš dalies galima paaiškinti skirtingu valstybių narių ekonomikos dydžiu.

Konkrečiau, maždaug 51,5 proc. patvirtintos valstybės pagalbos, apie kurią buvo pranešta, teko Vokietijai. Italija pranešė apie priemones, kurios sudaro maždaug 14,7 proc. visos patvirtintos valstybės pagalbos sumos, o pagalba, apie kurią pranešė Prancūzija, sudarė 13,9 proc. šios sumos. Pagalba, apie kurią pranešė Ispanija, sudarė 4,8 proc. visos patvirtintos valstybės pagalbos sumos, o pagalba, apie kurią pranešė Lenkija ir Belgija – atitinkamai maždaug 2 proc. ir 1,8 proc. Vertinama, kad pagalba, apie kurią pranešė kitos valstybės narės, sudaro nuo 0,01 proc. iki 1,5 proc. visos apskaičiuotosios 3,08 trln. EUR sumos. Faktinis valstybės pagalbos priemonių ekonominis poveikis priklauso nuo jų įgyvendinimo, o ne nuo biudžetų. Todėl Komisija stebi, kaip įgyvendinamos su COVID-19 susijusios valstybės pagalbos priemonės, ir pritaiko savo valstybės pagalbos strategiją prie kintančios padėties vidaus rinkoje.

Remiantis visų 27 valstybių narių atsakymais į dvi iš eilės Europos Komisijos atliktas apklausas, nuo 2020 m. kovo mėn. vidurio iki gruodžio mėn. pabaigos faktiškai buvo išleista maždaug 544 mlrd. EUR iš 2,96 trln. EUR tuo metu patvirtintos pagalbos. Vertinant

²⁶ Pavyzdžiui, byla SA.58214 dėl Airijos „COVID-19: turizmo ir apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų atnaujinimo prisitaikymo fondas“, žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58214; Byla SA.57595 dėl Kroatijos „Kultūros ministerijos programa, skirta ekonomikai remti skiriant valstybės pagalbą dabartinio COVID-19 protrūkio metu“, žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57595; byla SA.59048 dėl Danijos „COVID-19: pagalba kavinėms, restoranams, barams, naktiniams klubams, renginiams ir jų tiekėjams“, žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_59048.

²⁷ Byla SA.56791 „Laikino kompensavimo schema, skirta savarankiškai dirbantiems asmenims, kuriuos finansiškai paveikė COVID-19“, 2021 m. kovo 25 d. Komisijos sprendimas, žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56791; byla SA.57291 „COVID-19 kompensavimo schema: nutarimas dėl pastoviųjų išlaidų subsidijų“, 2020 m. gegužės 23 d. Komisijos sprendimas, žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57291; byla SA.57614 dėl Čekijos „Kompensavimo schema, skirta sporto organizacijoms, objektams ir dėl COVID-19 atšauktiems sporto renginiams (COVID sporto programa)“, 2020 m. liepos 22 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202030/286956_2175432_128_2.pdf.

²⁸ Byla SA.57447 dėl Vokietijos COVID-19 priemonių, skirtų „BayernFonds“. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202040/286247_2192300_93_2.pdf.

²⁹ Bylos SA.57083, SA.57056, SA.58802 ir SA.57005.

absoliučia išraiška, preliminariais valstybių narių atsiųstais duomenimis, Prancūzija suteikė daugiau nei ketvirtadalį visos išmokėtos pagalbos (155,36 mlrd. EUR), Italija – 19,8 proc. (107,9 mlrd. EUR), Vokietija – 19,1 proc. (104,25 mlrd. EUR) ir Ispanija – 16,7 proc. (90,8 mlrd. EUR) visos išmokėtos pagalbos. Vertinant santykinę išraišką, preliminariais valstybių narių atsiųstais duomenimis, daugiausia pagalbos, palyginti su šalies BVP, išmokėjo Ispanija (7,3 proc.), Prancūzija (6,4 proc.), Italija (6,0 proc.), Graikija (4,4 proc.), Malta (3,9 proc.), Vengrija (3,7 proc.), Portugalija (3,6 proc.), Lenkija (3,6 proc.) ir Kipras (3,5 proc.). Visų 27 ES valstybių narių lygmeniu su koronavirusu susijusios valstybės pagalbos išlaidos sudaro maždaug 3,9 proc. ES BVP.

Be pagalbos, apie kurią pranešta pagal laikinąją sistemą, valstybės narės turi teisę imtis priemonių, kurios nepatenka į ES valstybės pagalbos kontrolės taikymo sritį. Valstybės pagalba, kuri laikoma mažiau iškraipiančia konkurenciją, pavyzdžiui, pagalba, grindžiama *de minimis* reglamentais³⁰ arba tam tikrais bendrosios išimties reglamentais³¹, gali būti teikiama be išankstinio Komisijos pritarimo. Tai visų pirma tokios priemonės, kaip darbo užmokesčio subsidijos, pelno mokesčių, PVM ir socialinės apsaugos įmokų mokėjimo sustabdymas.

2.2. Rekomendacijos rinkos dalyviams dėl antimonopolinės ir susijungimų kontrolės

Išsaugoti rinkos drausmę siekiant užtikrinti bendrosios rinkos veikimą – dar svarbesnė užduotis krizės metu. Tuo pat metu būtina sudaryti palankesnes sąlygas įmonių bendradarbiavimui, kai to reikia kovojant su pandemijos padariniais.

Antimonopolinėje srityje Komisija skubiai priėmė nemažai priemonių, apimančių įvairias sritis.

Komisija pateikė rekomendacijas rinkos dalyviams **komunikate**³² ir **ad hoc patikinimo rašte**, išdėstydamą pagrindinius kriterijus, kuriais ji vadovaujasi vertindama bendradarbiavimo projektus, kuriais siekiama spręsti COVID-19 protrūkio metu būtiniausių produktų ir paslaugų, pavyzdžiui, vaistų ir medicinos įrangos, tiekimo trūkumo problemą. Be to, Komisija bendradarbiavo su įmonėmis, pavyzdžiui, automobilių sektoriaus, teikdama neoficialias rekomendacijas dėl bendradarbiavimo rūšių, kurios tikriausiai nekels problemų, ir nustatė tokiame bendradarbiavime būtinas apsaugos priemones.

³⁰ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1); 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje (OL L 352, 2013 12 24, p. 9); 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45) ir 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OL L 114, 2012 4 26, p. 8).

³¹ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1); 2017 m. birželio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/1084, kuriuo dėl pagalbos uostų ir oro uostų infrastruktūrai, dėl pranešimo apie pagalbą kultūrai ir paveldo išsaugojimui ir pagalbą sporto ir daigafunkcems laisvalaikio infrastruktūroms ribų ir dėl atokiausiems regionams skirtų regioninės veiklos pagalbos schemų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 651/2014 ir dėl tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 702/2014 (OL L 156, 2017 6 20, p. 1).

³² Komisijos komunikatas „Laikinoji su įmonių bendradarbiavimu reaguojant į kritines situacijas, susidaranti dėl dabartinio COVID-19 protrūkio, susijusių antimonopolinių klausimų vertinimo sistema“ (OL C 116, 2020 4 8, p. 7).

2020 m. balandžio 30 d. Komisija paskelbė tris įgyvendinimo reglamentus, kuriais laikinai sušvelninamas konkurencijos teisės taisyklių taikymas **trijuose žemės ūkio sektoriuose**, labai nukentėjusiuose nuo COVID-19 pandemijos³³. Įgyvendinimo reglamentais ūkininkams ir pripažintoms tarpšakinėms organizacijoms leista imtis laikinų kolektyvinių veiksmų siekiant stabilizuoti tam tikrus sektorius.

Be to, Europos konkurencijos tinklas (EKT) paskelbė bendrą pareiškimą dėl antimonopolinių taisyklių taikymo COVID-19 krizės metu ir glaudžiai bendradarbiavo su COVID-19 susijusiais konkurencijos klausimais. **Bendrame pareiškime**³⁴ EKT nariai pareiškė suprantantys, kad dėl nepaprastos padėties bendrovėms gali kilti poreikis bendradarbiauti siekiant užtikrinti deficitinių produktų tiekimą ir sąžiningą paskirstymą visiems vartotojams. Jie pareiškė, kad aktyviai neprieštaraus būtinoms ir laikinoms priemonėms, taikomoms siekiant išvengti pasiūlos trūkumo. Tuo pat metu buvo labai svarbu užtikrinti, kad produktai, kurie dabartinėmis aplinkybėmis laikomi būtiniais vartotojų sveikatai apsaugoti (pvz., veido kaukės ir dezinfekavimo gelis), išliktų prieinami konkurencingomis kainomis. Todėl EKT pareiškė, kad nedvejodamas imsis veiksmų prieš bendroves, kurios naudoja dabartinę padėtimi sudarydamos kartelius arba piktnaudžiaudamos savo dominuojančia padėtimi. Priėmus bendrą pareiškimą, Komisija ir nacionalinės konkurencijos institucijos bendradarbiavo siekdamos užtikrinti, kad pandemijos metu nesutriktų būtiniausių prekių ir paslaugų tiekimas, o konkurencijos taisyklės būtų nuosekliai taikomos tiek užtikrinant teisės aktų vykdymą, tiek padedant bendrovėms įgyvendinti bendradarbiavimo iniciatyvas krizės metu. Glaudžiai bendradarbiaudamas ir koordinuodamas su COVID-19 susijusias antimonopolines bylas ir rekomendacijas, EKT galėjo laikytis vieningos pozicijos su įmonėmis, siekiančiomis parengti antimonopolines iniciatyvas.

Susijungimų kontrolės srityje Komisija galėjo tęsti savo veiklą, laikydamosi visų savo teisinių įsipareigojimų ir terminų³⁵. Nepaisant pandemijos, 2020 m. Komisijai pranešta apie 361 sandorį. Kaip ir ankstesniais metais, dauguma susijungimų, apie kuriuos pranešta, nekėlė konkurencijos problemų ir galėjo būti greitai patvirtinti. Komisija priėmė 352 sprendimus dėl susijungimo, o 18 atvejų ėmėsi veiksmų. Pastarojoje kategorijoje buvo leista vykdyti 13 susijungimų, vykdant įsipareigojimus pirmajame etape³⁶, tris³⁷ leista vykdyti imantis

³³ 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/593, kuriuo leidžiama sudaryti susitarimus ir priimti sprendimus dėl rinkos stabilizavimo priemonių bulvių sektoriuje (OL L 140, 2020 5 4, p. 13); 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/594, kuriuo leidžiama sudaryti susitarimus ir priimti sprendimus dėl rinkos stabilizavimo priemonių augančių medžių ir kitų augalų, svogūnėlių, šaknų ir panašių augalų dalių, skintų gėlių ir dekoratyvinių žalumynų sektoriuje (OL L 140, 2020 5 4, p. 17); 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/599, kuriuo leidžiama sudaryti susitarimus ir priimti sprendimus dėl gamybos planavimo pieno ir pieno gaminių sektoriuje (OL L 140, 2020 5 4, p. 37). Po šių įgyvendinimo reglamentų 2020 m. liepos 6 d. sekė Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/975, kuriuo leidžiama sudaryti susitarimus ir priimti sprendimus dėl rinkos stabilizavimo priemonių vynu sektoriuje (OL L 215, 2020 7 7, p. 13).

³⁴ Bendras Europos konkurencijos tinklo (EKT) pareiškimas dėl konkurencijos teisės taikymo koronaviruso krizės metu. Žr. https://www.acceptance.ec.europa.eu/competition/ecr/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf.

³⁵ Siekdama užtikrinti veiklos tęstinumą pandemijos metu, Komisija pradėjo naudoti e. pranešimų priemonę, kuri leidžia įmonėms apie planuojamą susijungimą pranešti internetu.

³⁶ Bylos M.9408 Assa Abloy / Agta Record, M.9434 UTC/Raytheon, M.9461 AbbVie / Allergan, M.9502 Synthomer / Omnova Solutions, M.9517 Mylan / Upjohn, M.9546 Gategroup / LSG European Business, M.9554 Elanco Animal Health / Bayer Animal Health Division, M.9674 Vodafone Italia / Tim / INWIT JV, M.9677 DIC / BASF Colors & Effects, M.9728 Altice / Omers / Allianz / Covage, M.9744 Mastercard / Nets, M.9776 Worldline / Ingenico ir M.9779 Alstom / Bombardier Transportation.

³⁷ Byla M.9409 – Aurubis / Metallo Group Holding.

taisomųjų priemonių po antrojo etapo tyrimo³⁸, o vieną susijungimą buvo leista vykdyti besąlygiškai antrame etape. Supaprastinta procedūra taikyta 76 proc. visų sandorių, apie kuriuos pranešta 2020 m.

2.3. Pasirengimas gaivinti ekonomiką ir įveikti krizę

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)³⁹, kuriai skirta 672,5 mlrd. EUR, sudaro didžiausią 750 mlrd. EUR vertės ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinio „Next Generation EU“⁴⁰ dalį. EGADP lėšomis bus remiamos valstybių narių viešosios investicijos ir reformos, padedančios joms mažinti ekonominę ir socialinę COVID-19 pandemijos poveikį, taip pat skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

---

³⁸ Byla M.9014 PKN Orlen / Grupa Lotos, byla M.9730 FCA / PSA, byla M.9660 Google / Fitbit.

³⁹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17–75); 2020 m. gegužės 28 d. Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, *op. cit.* 2020 m. gruodžio mėn. Taryboje pasiektas politinis susitarimas, o 2021 m. vasario 9 d. Europos Parlamentas patvirtino EGADP reglamentą.

⁴⁰ Kitos priemonės, kurias galima taikyti, yra, pavyzdžiui, Teisingos pertvarkos fondas, Skaitmeninės Europos programa, rezervas „rescEU“ ir naujoji sveikatos programa „ES – sveikatos labui“.

Valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra

Norėdamos pagal EGADP gauti dotacijas ir mažų palūkanų paskolas, valstybės narės iki lėšų išmokėjimo turi pateikti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, o šiuos turi patikrinti Komisija. Visi juose nurodyti projektai turi būti vertinami pagal valstybės pagalbos taisykles. 2020 m. rudenį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų projektus Komisijai pateikė kelios valstybės narės, o Konkurencijos GD padėjo juos peržiūrėti ir teikė konsultacijas dėl jų. Be to, Konkurencijos GD kartu su kitomis Komisijos tarnybomis padėjo valstybėms narėms rengti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus laikantis valstybės pagalbos taisyklių. Šiuo tikslu Komisija 2020 m. gruodžio mėn. paskelbė rekomendacinių šablonų rinkinį. Šablonai buvo atnaujinti 2021 m. sausio mėn.⁴¹

3. Išsami politikos darbotvarkė, kuria siekiama užtikrinti, kad konkurencijos taisyklės ir toliau atitiktų paskirtį

2020 m. Komisija tęsė išsamią konkurencijos taisyklių peržiūrą, kad jos atitiktų rinkos raidą, įskaitant spartėjantį ekonomikos skaitmeninimą. Peržiūra taip pat buvo grindžiama informacija, pateikta trijų nepriklausomų specialiųjų patarėjų 2019 m. balandžio mėn. ataskaitoje dėl skaitmeninimo ir konkurencijos teisės⁴².

Visų pirma Komisija toliau vykdė savo peržiūros darbotvarkę, apimančią daugelį svarbiausių bendrosios išimties reglamentų, gairių ir pranešimų, taip pat toliau įgyvendino daugelį iniciatyvų, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją bendrojoje rinkoje, pavyzdžiui, pasiūlymą dėl Skaitmeninių rinkų akto ir užsienio subsidijų iniciatyvą. 2020 m. Komisija taip pat baigė 2014 m. valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinio tinkamumo patikrą.

3.1. Nauja politikos iniciatyva, kuria siekiama papildyti konkurencijos politikos priemonių rinkinį

Komisija pateikė du pasiūlymus dėl teisės aktų, kurie yra 2020 m. vasario mėn. Komisijos pristatytos Europos skaitmeninės strategijos⁴³ pagrindinė dalis ir kuriais visiems naudotojams siekiama sukurti saugesnę skaitmeninę erdvę, kurioje būtų apsaugotos jų pagrindinės teisės, ir sudaryti konkurencines sąlygas, leidžiančias novatoriškoms skaitmeninėms įmonėms augti bendrojoje rinkoje ir konkuruoti pasauliniu mastu.

2020 m. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Skaitmeninių rinkų akto, skirtą konkurencingoms ir sąžiningoms skaitmeninėms rinkoms⁴⁴. Siūlomu reglamentu siekiama spręsti struktūrines skaitmeninių rinkų problemas, visų pirma didelių skaitmeninių platformų, kurios veikia kaip prieigos valdytojai, t. y. platformų, kurios tarpininkauja sujungiant didelę naudotojų bazę su daugeliu įmonių, problemą. Komisija taip pat pateikė pasiūlymą dėl Skaitmeninių paslaugų

⁴¹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Rekomendacijos valstybėms narėms – ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai“, SWD(2021) 12 final, 2021 1 22. Žr. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf.

⁴² „Konkurencijos politika skaitmeniniame amžiuje“, 2019 m., žr. <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>.

⁴³ 2020 m. vasario 19 d. Komisijos leidinys „Skaitmeninės Europos ateities formavimas“, ISBN 978-92-76-16362-6.

⁴⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl konkurencingų ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų (Skaitmeninių rinkų aktas), COM(2020) 842 final, 2020 12 15.

akto⁴⁵, kuris yra skaitmeninio dokumentų rinkinio dalis. Abiem Komisijos pasiūlymams taikoma įprasta teisėkūros procedūra ir 2021 m. jie bus svarstomi Parlamente ir Taryboje.

Skaitmeninių rinkų aktas

Skaitmeninių rinkų aktu – siūlomu reglamentu, kuris turi būti priimtas pagal SESV 114 straipsnį, – būtų siekiama neleisti prieigos valdytojams nustatyti nesąžiningas sąlygas įmonėms ir vartotojams. Tokių nesąžiningų sąlygų pavyzdžiai yra draudimas įmonėms naudotis savo pačių duomenimis, naudotojų susaistymas su konkrečia paslauga ir galimybių pakeisti paslaugų teikėją alternatyviu ribojimas. Pagal šį aktą įmonės būtų laikomos prieigos valdytojais, jei jos atitiktų tris bendrai taikomus kiekybinius kriterijus⁴⁶. Paskirtiesiems prieigos valdytojams būtų taikomi įpareigojimai ir draudimai siekiant užtikrinti atvirą interneto aplinką, kuri būtų sąžininga įmonėms ir vartotojams bei atvira visų dalyvių inovacijoms. Siekiant užtikrinti naujųjų taisyklių veiksmingumą, numatyta galimybė taikyti sankcijas už Skaitmeninių rinkų akte nustatytų draudimų ir įpareigojimų nesilaikymą.

3.2. Susijungimų ir antimonopolinių taisyklių ir rekomendacijų atnaujinimas

3.2.1. Pažanga susijungimų vertinimo srityje

2020 m. Komisija pradėjo baigiamuosius pasirinktų ES susijungimų kontrolės procedūrinių ir jurisdikcinių aspektų vertinimo etapus⁴⁷. 2021 m. kovo 26 d. paskelbtas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kuriame apibendrinamos pagrindinės vertinimo išvados⁴⁸. Atsižvelgdama į vertinimo rezultatus, Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė rekomendacijas dėl Susijungimų reglamento 22 straipsnyje nustatyto valstybių narių klausimų perdavimo mechanizmo taikymo ir pradėjo poveikio vertinimą, kuriuo siekiama išsiaiškinti, kokios yra politikos galimybės toliau tikslingai nukreipti ir paprastinti susijungimų procedūras⁴⁹.

3.2.2. Vertikalojo tiekimo ir horizontaliojo bendradarbiavimo taisyklių peržiūra

2020 m. rugsėjo mėn. paskelbusi savo tarnybų darbinį dokumentą⁵⁰, Komisija baigė Vertikalojo bendrosios išimties reglamento (toliau – VBIR)⁵¹ ir Vertikaliųjų gairių⁵² vertinimą. Buvo vertinama, koku mastu dabartine tvarka pasiektas tikslas užtikrinti

⁴⁵ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos (Skaitmeninių paslaugų aktas), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, COM(2020) 825 final, 2020 12 15. Aktu būtų nustatytos interneto paslaugų (tarpininkavimo paslaugų, prieglobos paslaugų ir interneto platformų) teikimo taisyklės. Tokių paslaugų teikėjams, be kita ko, būtų taikomi skaidrumo ir atskaitomybės reikalavimai, pareigos teikti informaciją, dalijimosi duomenimis taisyklės ir elgesio kodeksai.

⁴⁶ Kai kurios didelės interneto platformos skaitmeninėse rinkose veikia kaip prieigos valdytojos. Skaitmeninių rinkų akte nustatyti tam tikri kriterijai, pagal kuriuos didelė interneto platforma gali būti pripažinta prieigos valdytoja. Bendrovė atitiks šiuos kriterijus, jei ji: i) užima stiprią ekonominę padėtį, daro didelį poveikį vidaus rinkai ir veiklą vykdo keliuose ES šalyse, ii) užima stiprią tarpininko poziciją, t. y. didelę naudotojų bazę susieja su daugeliu įmonių, ir iii) yra įsitvirtinusi (arba netrukus įsitvirtins) rinkoje ir ilgai joje išsilaiko (išsilaikys).

⁴⁷ Atliekant vertinimą daugiausia dėmesio buvo skiriama keturioms temoms: i) galimam tolesniam ES susijungimų kontrolės paprastinimui, ii) jurisdikcijos ribų taikymui, iii) klausimų perdavimo sistemos veikimui ir iv) konkreitiems techniniams susijungimų vertinimo procedūrinės ir tyrimo sistemos aspektams.

⁴⁸ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „ES susijungimų kontrolės procedūrinių ir jurisdikcinių aspektų vertinimas“, SWD(2021) 66 final, 2021 3 26. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_21_1384

⁴⁹ Komisijos komunikatas „Gairės dėl Susijungimų reglamento 22 straipsnyje nustatyto klausimų perdavimo mechanizmo taikymo tam tikrų kategorijų byloms“, C(2021) 1959 final, 2021 3 26.

⁵⁰ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Vertikalojo bendrosios išimties reglamento vertinimas“, SWD(2020) 173 final, 2020 9 8.

⁵¹ 2010 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 330/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims (OL L 102, 2010 4 23, p. 1–7).

⁵² Vertikaliųjų apribojimų gairės (OL C 130, 2010 5 19, p. 1–46).

vertikaliųjų susitarimų, kurie iš esmės didina veiksmingumą, užtikrina teisinį tikrumą ir mažina reikalavimų laikymosi sąnaudas, apsaugą. Atliekant vertinimą taip pat buvo siekiama nuspręsti, ar reikėtų leisti šioms taisyklėms nustoti galioti, jas atnaujinti ar peržiūrėti.

Atlikus vertinimą paaiškėjo, kad VBIR ir Vertikaliosios gairės tebėra naudingos priemonės, kurios padeda įmonėms atlikti įsivertinimą. Tačiau rinkos kinta, todėl vertinimo metu nustatyta nemažai spęstinių problemų. Komisija pradėjo peržiūrą, siekdama, kad peržiūrėtos taisyklės būtų parengtos iki 2022 m. gegužės 31 d., kai nustos galioti dabartinės taisyklės.

2020 m. Komisija tęsė Mokslinių tyrimų ir plėtros bendrosios išimties reglamento⁵³ ir Specializacijos bendrosios išimties reglamento⁵⁴, kurie kartu vadinami [horizontaliaisiais bendrosios išimties reglamentais \(HBIR\)](#), vertinimą. Komisijos [gairėse dėl horizontaliųjų bendradarbiavimo susitarimų](#) pateikiama rekomendacijų, kaip aiškinti HBIR ir taikyti SESV 101 straipsnį kitiems horizontaliesiems susitarimams. HBIR nustos galioti 2022 m. gruodžio 31 d. Šiomis taisyklėmis siekiama sudaryti įmonėms palankesnes sąlygas bendradarbiauti ekonomiškai pageidautinais būdais, nedarančiais neigiamo poveikio konkurencijos politikos požiūriu. Atlikusi vertinimą ir surinkusi jų veikimo duomenų, Komisija galės nuspręsti, ar horizontaliuosius bendrosios išimties reglamentus ir gaires palikti galioti, ar pratęsti jų galiojimą, ar juos peržiūrėti. 2021 m. numatyta parengti Komisijos tarnybų darbinį dokumentą.

2020 m. Komisija tęsė 2010 m. priimto [Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento](#)⁵⁵ vertinimą. Vertinimo tikslas – surinkti Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento ir atitinkamų gairių veikimo faktų ir įrodymų, visų pirma patikrinant, kaip įgyvendinami jo tikslai. Šiame 2023 m. gegužės mėn. nustosiančiame galioti reglamente reikalaujama, kad 2021 m. Komisija pateiktų Parlamentui ir Tarybai vertinimo ataskaitą.

3.2.3. Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo vertinimas

2020 m. Komisija taip pat pradėjo [Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo](#)⁵⁶ vertinimą. Pranešime nurodoma, kaip Komisija pagal tam tikrus principus ir geriausią praktiką taiko atitinkamos produkto ir geografinės rinkos sąvoką, užtikrindama Sąjungos konkurencijos teisės vykdymą. Vertinimo tikslas – įvertinti, ar pranešimas vis dar atitinka paskirtį, visų pirma atsižvelgiant į naujausius rinkos pokyčius, įvykusius įvairiuose sektoriuose, įskaitant skaitmenines rinkas. Vertinimo rezultatai bus paskelbti 2021 m.

⁵³ 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1217/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams (OL L 335, 2010 12 18, p. 36–42).

⁵⁴ 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1218/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių specializacijos susitarimams (OL L 335, 2010 12 18, p. 43–47).

⁵⁵ 2010 m. gegužės 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 461/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių vertikaliesiems susitarimams ir suderintiems veiksams variklinių transporto priemonių sektoriuje (OL L 129, 2010 5 28, p. 52–57).

⁵⁶ Komisijos pranešimas dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997 12 9, p. 5).

3.2.4. Savarankiškai dirbančių asmenų kolektyvinės derybos

Skaitmeninės platformos daro įtaką žmonių darbo metodams. Jos suteikia galimybę dirbti ir užtikrina didesnę lankstumą, tačiau kai kurie darbuotojai gali tapti labiau pažeidžiami. Asmenys, kurie teikia paslaugas per skaitmenines platformas, ne visada atitinka tradicinės užimtumo kategorijas, ir kartais nėra aišku, ar ES konkurencijos taisyklės trukdo vykdyti kolektyvines derybas tiems, kuriems jų reikia. 2020 m. birželio mėn. Komisija pradėjo procesą, kuriuo siekė įvertinti, ar reikia imtis priemonių ES lygmeniu, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas dėl ES konkurencijos teisės taikymo savarankiškai dirbančių asmenų kolektyvinėms deryboms. Iš pradžių informacija rinkta per konsultacijas dėl Skaitmeninių paslaugų akto. Tuo pat metu Konkurencijos GD glaudžiai bendradarbiavo su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant platformas ir socialinius partnerius. 2021 m. sausio mėn. paskelbtame įžanginiame poveikio vertinime Komisija nurodė pradines būsimų veiksmų galimybes⁵⁷.

3.2.5. Privatusis vykdymo užtikrinimas. Žalos atlyginimo direktyvos įgyvendinimo ataskaita ir Komunikatas dėl nacionalinių teismų užtikrinamos konfidencialios informacijos apsaugos

Žalos atlyginimo direktyvoje⁵⁸ nustatytos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kiekvienas asmuo, patyręs žalą dėl įmonės ar įmonių asociacijos padaryto konkurencijos teisės pažeidimo, galėtų veiksmingai pasinaudoti teise nacionaliniuose teismuose iš tos įmonės ar įmonių asociacijos reikalauti visiško žalos atlyginimo. 2020 m. gruodžio mėn. Komisija pateikė Parlamentui ir Tarybai **įgyvendinimo ataskaitą**, reikalaujamą direktyvoje⁵⁹.

Ataskaitoje apžvelgiamas kai kurių pagrindinių direktyvos taisyklių, pavyzdžiui, teisės gauti visą kompensaciją, įrodymų atskleidimo, sprendimų dėl pažeidimų įrodomosios galios, senaties terminų, permokų perkėlimo ir žalos įvertinimo, įgyvendinimas. Nuo 2014 m., kai direktyva buvo priimta, nacionaliniams teismams teikiamų ieškinių dėl žalos atlyginimo gerokai padaugėjo, jie Europos Sąjungoje teikiami daug dažniau. 2014 m. pradžioje bendras bylų skaičius pagal pirmo teismo sprendimo datą buvo maždaug 50, o po staigaus padidėjimo 2019 m. sudarė 239. Šios 239 bylos iškeltos trylikoje valstybių narių⁶⁰. Komisija padarė išvadą, kad tikėtina, jog dėl Žalos atlyginimo direktyvos padidėjo nuo ES konkurencijos teisės pažeidimų nukentėjusių asmenų informuotumas apie jų teisę veiksmingai reikalauti atlyginti patirtą žalą.

Be to, Europos Komisija priėmė teisiškai neįpareigojantį **Komunikatą dėl nacionalinių teismų užtikrinamos konfidencialios informacijos apsaugos** privačiojo ES konkurencijos teisės

⁵⁷ 2021 m. sausio 6 d. įžanginis poveikio vertinimas „Savarankiškai dirbančių asmenų kolektyvinės sutartys. ES konkurencijos taisyklių taikymo sritis“. Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Savarankiskai-dirbanciu-asmenu-kolektyvines-sutartys-ES-konkurencijos-taisykliu-taikymo-sritis_lt.

⁵⁸ 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014 12 5, p. 1–19).

⁵⁹ Žalos atlyginimo direktyvos 20 straipsnis.

⁶⁰ Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Suomijoje, Vengrijoje, Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

vykdymo užtikrinimo bylose⁶¹. Komunikate pateikiama rekomendacijų dėl priemonių, kurias nacionaliniai teismai gali taikyti, kad apsaugotų konfidencialią informaciją viso proceso metu ir jam pasibaigus. Tokių priemonių pavyzdžiai yra kupiūravimas, konfidencialumo reikalavimus atitinkančių asmenų ratas, ekspertų pasitelkimas ir posėdžiai.

3.3. Valstybės pagalbos taisyklių peržiūra

3.3.1. Baigta valstybės pagalbos taisyklių tinkamumo patikra

2020 m. Komisija baigė 2019 m. pradėtą valstybės pagalbos taisyklių, priimtų pagal valstybės pagalbos modernizavimo dokumentų rinkinį, [tinkamumo patikrą](#)⁶². Į tinkamumo patikrą taip pat buvo įtrauktos [Geležinkelio gairės](#)⁶³ ir [Komunikatas dėl trumpalaikio eksporto kredito](#)⁶⁴. Komisija išnagrinėjo, ar taisyklės vis dar atitinka paskirtį, taip pat atsižvelgdama į Europos žaliąjį kursą⁶⁵, Naująją pramonės strategiją⁶⁶ ir skaitmeninę strategiją⁶⁷.

2020 m. spalio mėn. paskelbti tinkamumo patikros rezultatai. Komisija padarė išvadą, kad vertintos taisyklės iš esmės vis dar atitinka paskirtį. Tačiau kai kurias nuostatas reikia peržiūrėti, be kita ko, pateikti jų paaiškinimų, jas dar labiau racionalizuoti ir supaprastinti, taip pat jas patikslinti, kad būtų atsižvelgta į naujausius teisėkūros pokyčius, dabartinius prioritetus, rinkų pokyčius ir technologijų plėtrą. Kad liktų pakankamai laiko taisyklėms iš

⁶¹ Komisijos komunikatas dėl nacionalinių teismų užtikrinamos konfidencialios informacijos apsaugos privačiojo ES konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo bylose (OL C 242, 2020 7 22, p. 1–17).

⁶² Tinkamumo patikra apėmė šias taisykles, kurios buvo priimtose atliekant valstybės pagalbos modernizavimą: Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą (BBIR) (2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, OL L 187, 2014 6 26, p. 1–78); *De minimis* reglamentą (2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, OL L 352, 2013 12 24, p. 1–8); Regioninės valstybės pagalbos gairės (2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairės, OL C 209, 2013 7 23, p. 1–45); Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistemą (Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“, OL C 198, 2014 6 27, p. 1–29); Komunikatą dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP) (Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“, OL C 188, 2014 6 20, p. 4–12); Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairės (Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairės“, OL C 19, 2014 1 22, p. 4–34); Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gairės (Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gairės“, OL C 99, 2014 4 4, p. 3–34); Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės (Komisijos komunikatas „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“, OL C 200, 2014 6 28, p. 1–55); Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“, OL C 249, 2014 7 31, p. 1–28). Be to, ji taip pat apėmė 2008 m. Geležinkelio gaires ir 2012 m. Komunikatą dėl trumpalaikio eksporto kredito. Atliekant valstybės pagalbos modernizavimą, šios taisyklės nebuvo peržiūrėtos, tačiau vertinimas buvo aktualus atsižvelgiant į ES teisės aktų pokyčius ir Komisijos bylų nagrinėjimo praktiką.

⁶³ Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos geležinkelio įmonėms“ (OL C 184, 2008 7 22, p. 13–31).

⁶⁴ Komisijos komunikatas valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui (OL C 392, 2012 12 19, p. 1–7).

⁶⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 *final*, 2019 12 11.

⁶⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos pramonės strategija“, COM(2020) 102 *final*, 2020 3 10.

⁶⁷ 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas „Europos skaitmeninės ateities formavimas“.

dalies pakeisti, Komisija ⁶⁸ šių valstybės pagalbos taisyklių galiojimą pratęsė iki 2021 m. gruodžio 31 d.⁶⁹ Priešingu atveju taisyklės būtų nustojusios galioti 2020 m. pabaigoje.

3.3.2. Valstybės pagalbos taisyklių, kuriomis prisidedama prie Europos žaliojo kurso, peržiūra

Valstybės pagalbos taisyklės – žaliosios pertvarkos ašis. Atsižvelgiant į Komisijos komunikatą dėl Europos žaliojo kurso ir tinkamumo patikros principus, šiuo metu atliekama ir iki 2021 m. pabaigos turi būti baigta tikslinė Europos žaliajam kursui aktualių valstybės pagalbos gairių peržiūra. Ji apima [Regioninės pagalbos gaires](#)⁷⁰, [Komunikatą dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų \(BEISP\)](#)⁷¹, [MTPI sistema](#)⁷², [Rizikos finansų gaires](#), [Aplinkos apsaugos ir energetikos gaires](#)⁷³ ir atitinkamas [BBIR](#)⁷⁴ nuostatas. 2020 m. buvo priimtos peržiūrėtos ATLPS gairės⁷⁵.

Iš dalies pakeistos ATLPS gairės įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d., prasidėjus naujam ATLPS prekybos laikotarpiui. ATLPS gairėmis valstybėms narėms suteikiama galimybė kompensuoti rizikos sektoriuose veikiančioms įmonėms dalį elektros energijos kainų, išaugusių dėl ATLPS siunčiamų anglies dioksido kainos signalų (vadinamosios netiesioginės su išmetamaisiais teršalais susijusios išlaidos).

2020 m. lapkričio mėn. Komisija pakvietė suinteresuotuosius subjektus teikti pastabas⁷⁶ dėl tam tikrų [Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių](#) aspektų, atsižvelgiant į numatomą jų peržiūrą. Gairės, kurių galiojimas pratęstas iki 2021 m. gruodžio 31 d., buvo vertinamos atliekant tinkamumo patikrą. Iš vertinimo rezultatų matyti, kad gairės padėjo naudoti valstybės išteklius veiksmingiau ir mažiau iškraipant konkurenciją, kad būtų pagerinta aplinkos apsauga ir pasiekti energetikos sąjungos tikslai. Tačiau jas reikia tikslinti

⁶⁸ Komisijos komunikatas dėl 2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairių, Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairių, 2020–2014 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių, Gairių dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, komunikato „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“, Komisijos komunikato „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ ir Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui galiojimo pratęsimo ir pakeitimų (OL C 224, 2020 7 8, p. 2–4).

⁶⁹ Iki 2023 m. gruodžio 31 d. pratęstas šių valstybės pagalbos taisyklių galiojimas: Bendrojo bendrosios išimties reglamento (BBIR), *De minimis* pagalbos reglamento ir Gairių dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti. Taip pat žr. 2020 m. liepos 2 d. Komisijos reglamentą (ES) 2020/972, kuriuo iš dalies keičiant Reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 pratęsiama jo galiojimas ir iš dalies keičiant Reglamentą (ES) Nr. 651/2014 pratęsiama jo galiojimas ir įtraukiami patikslinimai (OL L 215, 2020 7 7, p. 3–7).

⁷⁰ 2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairės, įsigaliojusios 2014 m. liepos 1 d. (OL C 209, 2013 7 23, p. 1).

⁷¹ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“ (OL C 188, 2014 6 20, p. 4–12).

⁷² Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema (OL C 198, 2014 6 27, p. 1).

⁷³ Komisijos komunikatas „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės (OL C 200, 2014 6 28, p. 1–55).

⁷⁴ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius.

⁷⁵ Komisijos komunikatas „Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2021 m., gairės“, SEC(2020) 320 *final*, SWD(2020) 190 *final*, SWD(2020) 191 *final*, SWD(2020) 192 *final*, SWD(2020) 193 *final*, SWD(2020) 194 *final*, SWD(2020) 195 *final*, 2020 9 21.

⁷⁶ 2020 m. lapkričio 12 d. Komisijos pareiškimas, kuriuo kviečiama teikti pastabas dėl Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairių peržiūros.

atsižvelgiant į naujas technologijas ir naujoviškus paramos būdus, taip pat į naujausius aplinkos apsaugos ir energetikos teisės aktus ir politiką.

2020 m. Komisija baigė į tinkamumo patikrą įtraukto 2014 m. [Komunikato dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų \(BEISP\)](#)⁷⁷ vertinimą. Iš rezultatų matyti, kad BEISP taisyklės iš esmės atitinka paskirtį, tačiau gali reikėti padaryti tam tikrų tikslinių pakeitimų, atsižvelgiant į praktinę patirtį, įgytą BEISP bylose (mikroelektronikos ir baterijų srityje), ir siekiant užtikrinti, kad BEISP taisyklėmis būtų visapusiškai skatinamas Komisijos prioritetų, visų pirma Europos žaliojo kurso ir Skaitmeninės strategijos, įgyvendinimas ir palengvinamas MVĮ dalyvavimas. 2021 m. vasario mėn. pradėtos konsultacijos dėl BEISP komunikato peržiūros.

3.3.3. Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais dėl Valstybės pagalbos plačiajuosčiam ryšiui gairių

2020 m. rugsėjo mėn. Komisija pradėjo viešas konsultacijas, ragindama valstybes nares ir kitus suinteresuotuosius subjektus pateikti nuomonę ir pastabas dėl galiojančių ES valstybės pagalbos taisyklių, susijusių su valstybės parama plačiajuosčio ryšio tinklams diegti⁷⁸. Pagal [2013 m. Gaires dėl valstybės pagalbos plačiajuosčiam ryšiui](#) valstybėms narėms suteikiama galimybė teikti paramą plačiajuosčio ryšio tinklams diegti, laikantis tam tikrų sąlygų⁷⁹. Viešos konsultacijos yra bendro vertinimo, kuriuo siekiama nustatyti, ar gairės vis dar atitinka paskirtį, ar jas reikės atnaujinti atsižvelgiant į naujausius technologijų ir rinkos pokyčius, dalis.

3.3.4. Tęsiamas VESP dokumentų rinkinio vertinimas

2020 m. Komisija tęsė 2012 m. priimto [visuotinės ekonominės svarbos paslaugų \(VESP\)](#) dokumentų rinkinio vertinimą. 2019 m. pradėtas vertinimas apima VESP komunikatą, VESP sprendimą, VESP sistemą ir VESP *de minimis* reglamentą⁸⁰ tiek, kiek jie taikomi sveikatos apsaugos ir socialinėms paslaugoms (išskyrus VESP *de minimis* reglamento vertinimą, kuris apima daugiau sektorių). Bendras dokumentų rinkinio tikslas – padėti valstybėms narėms finansuoti VESP, kurios yra itin svarbios piliečiams ir visai visuomenei, kartu išlaikant pagrindinius valstybės pagalbos kontrolės aspektus. Atliekant vertinimą siekiama nustatyti, ar sveikatos apsaugos ir socialinėms paslaugoms taikomos VESP taisyklės tebėra tinkamos ir ar jos vis dar užtikrina ES pridėtinę vertę. Vertinimo rezultatai bus paskelbti 2021 m.

3.3.5. Valstybės pagalbos žemės ūkiui ir žuvininkystei taisyklių peržiūra

⁷⁷ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai“ (OL C 188, 2014 6 20, p. 4–12).

⁷⁸ Viešos konsultacijos „Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai diegti taisyklių vertinimas“. Žr. https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_broadband/index_en.html.

⁷⁹ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos taisyklių taikymo plačiajuosčio ryšio tinklų sparčiam diegimui ES gairės“ (OL C 25, 2013 1 26, p. 1–25).

⁸⁰ Valstybės pagalbos taisyklių, taikomų visuotinės ekonominės svarbos (VESP) sveikatos apsaugos ir socialinėms paslaugoms, ir VESP *de minimis* reglamento vertinimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/evaluation_sgei_en.html.

2020 m. Komisija tęsė valstybės pagalbos žemės ūkiui ir žuvininkystei taisyklių peržiūrą. Peržiūra apima Žemės ūkio bendrosios išimties reglamentą⁸¹, Valstybės pagalbos žemės ūkiui, miškininkystei ir kaimo vietovėms gaires⁸², Žuvininkystės bendrosios išimties reglamentą⁸³, Reglamentą dėl *de minimis* pagalbos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje⁸⁴ ir Valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai gaires⁸⁵. Šių šiuo metu vertinamų priemonių galiojimas pratęstas 2020 m. iki 2022 m. pabaigos. Vertinimas turėtų būti baigtas 2021 m., o vėliau turėtų būti atliekamas poveikio vertinimas pagal geresnio reglamentavimo reikalavimus. Komisija atlieka peržiūrą siekdama parengti naujus valstybės pagalbos žemės ūkiui ir žuvininkystei taisyklių rinkinius. Jie turėtų būti pradėti taikyti 2023 m.

4. ES konkurencijos politikos indėlis į skaitmeninę pertvarką ir bendrosios rinkos stiprinimą

Pagrindinėje iniciatyvoje „*Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa*“ Komisijos pirmininkė U. von der Leyen apibrėžė skaitmeninę erdvę kaip vieną pagrindinių dabartinės Komisijos prioritetų. Konkurencingose rinkose įmonės, norėdamos klestėti, turi diegti naujoves ir tapti veiksmingesnės. Tai ypač aktualu inovacijomis grindžiamoms ir sparčiai besivystančioms skaitmeninėms rinkoms. Veiksmingas ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas ir reguliavimo reformos yra itin svarbūs ES ekonomikos skaitmeninei transformacijai, kuria prisidedama prie atsparaus jos gaivinimo. Užtikrindama ES konkurencijos taisyklių vykdymą, Komisija toliau šalina likusias bendrosios rinkos kliūtis.

4.1. Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir bendrosios rinkos stiprinimo

Lustinių sistemų rinkose Komisija ėmėsi laikinųjų priemonių prieš bendrovę „Broadcom“⁸⁶ – didžiausią pasaulyje lustų rinkinių, naudojamų televizorių priedėliams ir modemams, tiekėją, nes ji, Komisijos preliminarine nuomone, piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi lustinių sistemų, skirtų i) televizorių priedėliams, ii) šviesolaidinio ryšio modemams ir iii) skaitmeninės abonentų linijos (xDSL) modemams, rinkose, su televizorių priedėlių ir modemų gamintojais sudarydama susitarimus, kuriuose nustatydavo išimtinumo sąlygas. 2020 m. spalio mėn. Komisija nusprendė, kad kai kurie bendrovės „Broadcom“ pasisiūlyti priimti įsipareigojimai turėtų būti jai teisiškai privalomi⁸⁷. Bendrovė įsipareigojo sustabdyti

⁸¹ 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1).

⁸² Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairės 2014–2020 m.“ (OL C 204, 2014 7 1, p. 1).

⁸³ 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1388/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 369, 2014 12 24, p. 37).

⁸⁴ 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45).

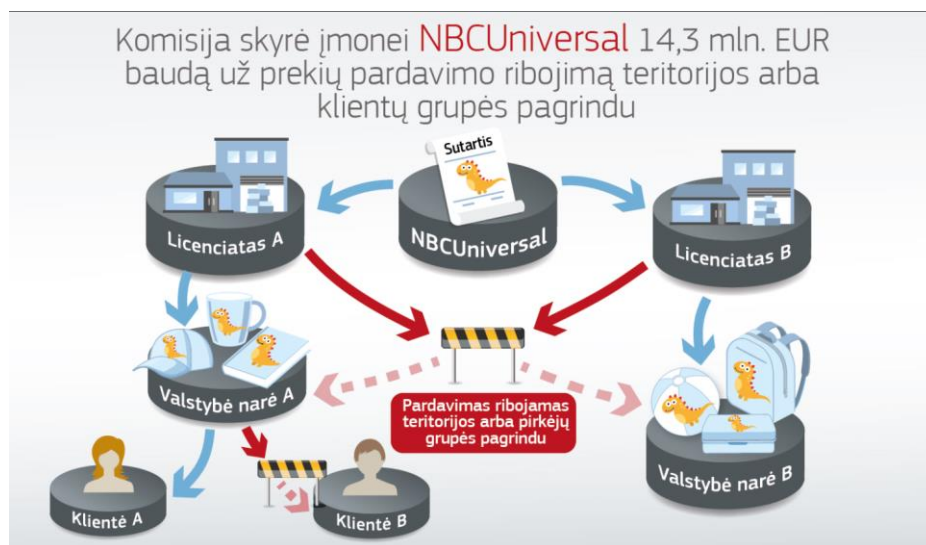
⁸⁵ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui tikrinimo gairės“ (OL C 217, 2015 7 2, p. 1).

⁸⁶ Byla AT.40608 dėl „Broadcom“, 2019 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2791_11.pdf.

⁸⁷ Byla AT.40608 dėl „Broadcom“, Įsipareigojimai pagal Reglamento 1/2003 9 straipsnį, 2020 10 7. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2794_3.pdf.

sudarytų išimtinumo ar kvaziišimtinumo susitarimų galiojimą ir atsisakyti į susitarimus su pirminės įrangos gamintojais įtrauktų nuostatų dėl televizorių priedėliams ir interneto modemams skirtų lustinių sistemų. Ji sutiko ateityje nesudaryti panašių susitarimų.

2020 m. sausio mėn. Komisija baigė galutinį licencijuotų prekių pardavimo tyrimą. Komisija kelioms bendrovei „Comcast Corporation“ priklausančioms įmonėms, įskaitant „NBCUniversal“, skyrė 14,3 mln. EUR baudą už ES antimonopolinių taisyklių pažeidimą⁸⁸. Bendrovė „NBCUniversal“ į filmų atributikos prekių licencijavimo sutartis įtraukė nuostatas, draudžiančias licencijų turėtojams prekiauti internetu, pardavinėti už konkrečių teritorijų ribų arba klientams, kurie nėra nurodyti. Dėl šių nuostatų buvo suskaidyta bendroji rinka ir padaryta žala vartotojams.

2020 m. vasario mėn. apgyvendinimo viešbučiuose paslaugų sektoriuje veikiančiai Ispanijos viešbučių grupei „Meliá“ skirta 6,7 mln. EUR bauda už tai, kad ji į susitarimus su kelionių organizatoriais įtraukė nuostatas, pagal kurias šios sutartys galiojo tik nurodytose šalyse gyvenančių vartotojų užsakymams⁸⁹. Komisija nustatė, kad taip buvo suskaidyta bendroji rinka, nes buvo apribotos kelionių organizatorių galimybės nevaržomai parduoti apgyvendinimo viešbučiuose paslaugas visose EEE šalyse ir tenkinti tiesioginius vartotojų, gyvenančių ne nurodytose šalyse, prašymus.

2020 m. Komisija padarė pažangą atlikdama tyrimus jau nagrinėjamosiose bylose ir pradėjo keletą svarbių antimonopolinių tyrimų skaitmeninėje srityje.

2020 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė prieštaravimo pareiškimą dėl bendrovės „Amazon“, kuriame preliminariai nustatė, kad ji piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, taip pažeisdama ES antimonopolines taisykles⁹⁰. Bendrovė „Amazon“ vykdo veiklą kaip

⁸⁸ Byla AT.40433 „Filmų atributikos prekės“, 2020 m. sausio 30 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40433/40433_734_3.pdf.

⁸⁹ Byla AT.40528 *Meliá* (kelionių kainos), 2020 m. vasario 21 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40528/40528_418_3.pdf.

⁹⁰ Antimonopolinė politika. Komisija nusiuntė „Amazon“ prieštaravimo pareiškimą dėl neviešų nepriklausomų pardavėjų duomenų naudojimo ir pradėjo antrą tyrimą dėl bendrovės e. prekybos verslo praktikos, 2020 m. lapkričio 10 d. Komisijos pranešimas spaudai. Žr.

mažmenininkė savo pačios prekyvietėje ir tuo pat metu leidžia pardavėjams, kurie yra trečiosios šalys, prekiauti per tą pačią platformą. „Amazon“ turi prieigą prie svarbių neviešų šių pardavėjų, kurie yra trečiosios šalys, duomenų. Šiuos duomenis „Amazon“ įveda į savo mažmeninės prekybos verslo algoritmus ir naudoja juos savo mažmeninės prekybos pasiūlymams kalibruoti, taip kenkdamą kitiems prekyvietės pardavėjams. Komisijos preliminarinė nuomone, taip elgdamasi „Amazon“ gali naudotis dominuojančia padėtimi prekyviečių paslaugų teikimo rinkoje Prancūzijoje ir Vokietijoje.

Be to, 2020 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo antrą oficialų antimonopolinį „Amazon“ verslo praktikos tyrimą⁹¹. Tiriama, ar savo prekyvietėje „Amazon“ neteikia pirmenybės sau, o kitų diskriminuoja. Komisija įtaria, kad savo prekyvietėje „Amazon“ gali teikti pirmenybę savo pačios mažmeninės prekybos pasiūlymams, taip pat pardavėjų, kurie naudojami jos teikiamomis logistikos ir pristatymo paslaugomis (angl. *fulfilment by Amazon sellers*), pasiūlymams. Konkrečiai, Komisija tiria, kokiais kriterijais vadovaudamasi „Amazon“ pardavėjus atranka į pirkinių krepšelį (angl. *buy box*) savo prekyvietėje. Komisija taip pat tiria, pagal kokius atrankos kriterijus pardavėjai gali siūlyti produktus klientams, kurie naudojami bendrovės lojalumo programa „Amazon Prime“. Dėl šių kriterijų taip pat gali būti sudaromos palankesnės sąlygos „Amazon“ mažmeninės prekybos verslui arba pardavėjams, kurie naudojami jos teikiamomis logistikos ir pristatymo paslaugomis. Pardavėjams, siekiantiems parduoti „Amazon“ prekyvietėje, itin svarbu būti atrinktiems į pirkinių krepšelį ir pasiekti „Amazon Prime“ klientus.

2020 m. birželio mėn. Komisija pradėjo keturis oficialius bendrovės „Apple“ veiklos tyrimus. Komisija tiria, ar „Apple“ sąlygos ir kitos priemonės, kuriomis „Apple Pay“ integruojama į prekybininkų programėles ir svetaines „iPhone“ ir „iPad“ įrenginiuose, nepažeidžia ES antimonopolinių taisyklių. Komisija taip pat tiria, ar „Apple“ neriboja prieigos prie „iPhone“ įrenginiuose esančios NFC („Near Field Communication“) funkcijos („paspausk ir naudok“), skirtos atsiskaityti parduotuvėse, ir įtaria, kad gali būti neleidžiama naudoti „Apple Pay“⁹².

Be to, atliekami du tyrimai, gavus atskirus bendrovės „Spotify“ ir elektroninių bei garso knygų platintojo skundus dėl „App Store“ taisyklių poveikio konkurencijai muzikos transliavimo ir elektroninių bei garso knygų srityje. Atlikdama šiuos tyrimus Komisija aiškinasi, ar programėlių kūrėjams skirtos „Apple“ taisyklės dėl programėlių platinimo per „App Store“ pažeidžia ES konkurencijos taisykles⁹³. Tyrimai visų pirma susiję su privalomu pačios „Apple“ patentuotos pirkimo programėlės sistemos naudojimu (programėlių kūrėjams bendrovė taiko 30 proc. komisinį mokestį už prenumeratos mokesčius) ir apribojimais, kuriais ribojama kūrėjų galimybė informuoti „iPhone“ ir „iPad“ įrenginių naudotojus apie alternatyvias pigesnio pirkimo galimybes nesinaudojant programėlėmis. Aptariamas elgesys taip pat gali trukdyti konkuruojančių programėlių kūrėjams gauti svarbių duomenų apie klientus, o „Apple“ gali gauti vertingų duomenų apie konkurentų veiklą ir pasiūlymus.

---

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2077.

⁹¹ Byla AT.40703 *Amazon* – „Buy Box“, 2020 m. lapkričio 10 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40703/40703_67_4.pdf.

⁹² Antimonopolinė politika. Komisija pradeda „Apple“ veiksmų, susijusių su „Apple Pay“, tyrimą, 2020 m. birželio 16 d. Komisijos pranešimas spaudai. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1075.

⁹³ Antimonopolinė politika. Komisija pradeda „Apple“ taikomų „App Store“ taisyklių tyrimus, 2020 m. birželio 16 d. Komisijos pranešimas spaudai. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1073.

Siekdama geriau suprasti konkurencijos problemas, rinkos dinamiką ir veiklos iššūkius į vartotojus orientuotame daiktų interneto sektoriuje, Komisija 2020 m. liepos mėn. pradėjo daiktų interneto sektoriaus tyrimą⁹⁴. Komisija nagrinės veiksmus, kuriais gali būti ribojama ar iškraipoma konkurencija ir dėl kurių gali reikėti ankstyvos intervencijos. Galutinė ataskaita bus paskelbta 2022 m.

2020 m. liepos mėn. Komisija trims energijos tiekėjams (bendrovėms „Orbia“, „Clariant“ ir „Celanese“) skyrė iš viso 260 mln. EUR baudą už tai, kad jie susitarė pirkti etileną už mažiausią kainą ir taip pakenkė etileno pardavėjams⁹⁵. Etilenas yra degi cheminė medžiaga, daugiausia naudojama polietileno – šiuo metu dažniausiai naudojamo plastiko – gamybai. Visos įmonės prisipažino dalyvavusios kartelyje, padėjo Komisijai atlikti tyrimą ir sutarė baigti bylą susitarimu. Ketvirtajam kartelio dalyviui, bendrovei „Westlake“, bauda nebuvo skirta, nes ji pranešė Komisijai apie kartelį.

2020 m. rugsėjo mėn. Komisija baigė dar du automobilių dalių kartelių tyrimus⁹⁶. Ji skyrė gamintojams „Brose“ ir „Kiekert“ iš viso 18 mln. EUR baudą. Bendrovės „Magna“ ir „Brose“ dalyvavo dvišaliame kartelyje dėl durų modulių ir langų reguliatorių⁹⁷, o bendrovės „Magna“ ir „Kiekert“ susitarė dėl sklėsčių ir spragtukų. Abiejų kartelių atveju bendrovės nustatė kainas ir keitėsi neskelbtina komercine informacija. Bendrovei „Magna“ bauda nebuvo skirta, nes ji Komisijai pranešė apie abu kartelius.

Bendrovių „Teva“ ir „Cephalon“ susitarimas dėl mokėjimo už vėlinimą

2020 m. lapkričio mėn. Komisija farmacijos bendrovėms „Teva“ ir „Cephalon“ skyrė 60,5 mln. EUR baudą⁹⁸ už tai, kad jos susitarė keleriems metams atidėti modafinilo, pigesnės „Cephalon“ vaisto nuo miego sutrikimų generinės versijos, pateikimą rinkai, pasibaigus pagrindinių „Cephalon“ patentų galiojimo laikui. Susitarimas buvo sudarytas gerokai anksčiau, nei bendrovė „Cephalon“ įsigijo bendrovę „Teva“. Susitarimu buvo pažeistos ES antimonopolinės taisyklės ir padaryta didelė žala ES pacientams ir sveikatos priežiūros sistemoms, nes buvo dirbtinai palaikomos aukštos modafinilo kainos.

Sprendimas susijęs su susitarimu dėl patentų, kuriuo „Cephalon“ paskatino „Teva“ nepateikti rinkai generinės modafinilo versijos mainais už „Teva“ naudingų komercinių sandorių rinkinį ir tam tikrus mokėjimus grynaisiais pinigais. Bendrovė „Teva“ turėjo savo patentus, susijusius su modafinilo gamybos procesu, ir buvo pasirengusi įeiti į modafinilo rinką su savo generine versija, kuria jau buvo pradėjusi prekiauti Jungtinėje Karalystėje. Tada ji susitarė su „Cephalon“ pasitraukti iš rinkos ir neginčyti šios patentų. Atlikdama tyrimą Komisija nustatė, kad šio mokėjimo už vėlinimą susitarimo tikslas buvo pašalinti „Teva“ kaip konkurentą ir leisti „Cephalon“ toliau taikyti dideles kainas ir kelerius metus taip ir buvo, nors jos pagrindinių modafinilo patentų galiojimas jau seniai buvo pasibaigęs.

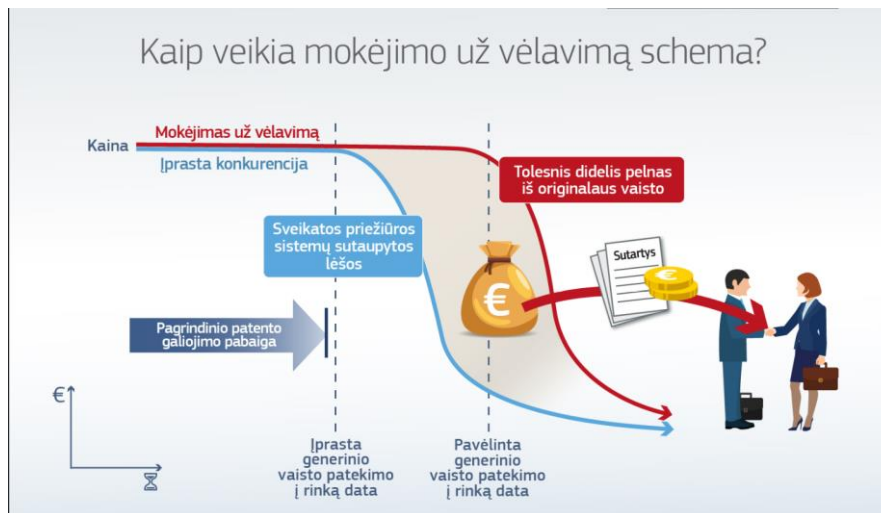
⁹⁴ 2020 m. liepos 16 d. Komisijos sprendimas pradėti su daiktų internetu susijusių vartojimo produktų ir paslaugų sektoriaus tyrimą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 17 straipsnį, COM(2020) 4754 *final*. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/IoT_decision_initiating_inquiry_en.pdf.

⁹⁵ Byla AT.40410 dėl etileno, 2020 m. liepos 14 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40410/40410_1654_6.pdf.

⁹⁶ Pastaraisiais metais Komisija jau yra skyrusi baudų už kartelių sudarymą automobilių guolių, automobilių elektros laidų komplektų, porolono, naudojamo automobilių sėdynėse, automobilių ir sunkvežimių autonominių šildytuvų, kintamosios srovės generatorių ir starterių, oro kondicionavimo ir variklio aušinimo sistemų, apšvietimo sistemų, transporto priemonėje esančių asmenų apsaugos sistemų bei uždegimo žvakių, stabdžių sistemų, saugos diržų, oro pagalvių ir vairaračių tiekėjams.

⁹⁷ Byla AT.40299 dėl uždarymo sistemų, 2020 m. rugsėjo 29 d. Komisijos sprendimas, vieša versija dar nepaskelbta.

⁹⁸ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2220.

4.2. Susijungimų kontrolė prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir sustiprino bendrąją rinką

2020 m. gegužės mėn. Bendrasis Teismas panaikino 2016 m. Komisijos sprendimą, kuriuo buvo uždraustas bendrovių „Hutchinson 3G“ ir „Telefonica UK“ susijungimas⁹⁹. Komisija buvo nustačiusi, kad dėl keturių įmonių susijungimo, po kurio veiklą vykdė trys įmonės, būtų padidėjusios kainos ir apribotas vartotojų pasirinkimas Jungtinės Karalystės judriojo telefono ryšio rinkoje. Bendrasis Teismas patvirtino, kad Komisija gali uždrausti koncentracijas, dėl kurių neatsiranda ar nesustiprėja dominuojanti padėtis, tačiau tik tuo atveju, jei susijungimas galėtų paveikti konkurenciją tokiu mastu, koks prilygtų dominuojančios padėties poveikiui. Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija neįrodė, jog koncentracija panaikintų didelį konkurencinį spaudimą ir taip smarkiai trukdytų veiksmingai konkurencijai. Komisija šį teismo sprendimą apskundė Teisingumo Teismui.

2020 m. lapkričio mėn. Komisija pritarė tam, kad bendrovių „Altice“, „Allianz“ ir „Omers“ kontroliuojama įmonė SFR FTTH įsigytų bendrovę „Covage“, jeigu būtų įvykdyti įsipareigojimai¹⁰⁰. Bendrovės SFR FTTH ir „Covage“ yra pagrindiniai Prancūzijos šviesolaidinių tinklų operatoriai. „Covage“ šviesolaidinio tinklo prieigą parduoda didmeniniu lygmeniu, o „Altice“ veiklą vykdo tiek didmeniniu, tiek mažmeniniu lygmeniu. Komisija nustatė, kad dėl šio sandorio susijungusios įmonės užimtų labai stiprią padėtį didmeninių FTTO (angl. *fiber-to-the-office*) paslaugų rinkoje. Todėl alternatyvūs mažmenininkai turėtų mažiau alternatyvių tiekėjų. Kadangi „Covage“ taptų vertikalčiai integruota į SFR mažmeninę veiklą, susijungusi įmonė turėtų galimybę ir paskatą neleisti mažmeniniams konkurentams naudotis „Covage“ šviesolaidžio pajėgumais didmeniniu lygmeniu. SFR pasiūlė parduoti 95 proc. „Covage“ FTTO veiklos ir sudaryti pereinamojo laikotarpio paslaugų sutartį, kad parduota veikla taptų visiškai nepriklausoma.

2020 m. gruodžio mėn. Komisija pritarė tam, kad bendrovė „Google“ įsigytų bendrovę „Fitbit“, jei bus įvykdytos tam tikros sąlygos¹⁰¹. „Fitbit“ kuria, gamina ir platina išmaniuosius

⁹⁹ 2020 m. gegužės 28 d. Bendrojo Teismo sprendimas *CK Telecoms UK Investments Ltd / Europos Komisija*, T-399/16. Žr. <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=T-399/16>.

¹⁰⁰ Byla M.9728 *Altice / Omers / Allianz / Covage*, 2020 m. lapkričio 27 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9728.

¹⁰¹ Byla M.9660 *Google / Fitbit*, 2020 m. gruodžio 17 d. Komisijos sprendimas. Žr.

laikrodžius ir fizinio aktyvumo sekiklius. Komisijai kėlė susirūpinimą, kad „Google“ gali pasinaudoti „Fitbit“ duomenų bazėmis, kad padidintų ir taip didelį turimų duomenų kiekį, skirtą reklaminiams skelbimams asmeninti. Be to, „Google“ galėtų riboti konkurentų prieigą prie „Fitbit“ internetinės programų sąsajos (API) ir sudaryti nepalankias sąlygas konkuruojantiems ant riešo nešiojamų prietaisų gamintojams, pablogindama jų sąveiką su „Android“ išmaniaisiais telefonais. Kad gautų leidimą, „Google“ įsipareigojo nenaudoti „Fitbit“ duomenų savo reklaminiams skelbimams ir tokius duomenis saugoti atskirai. Be to, „Google“ įsipareigojo ir toliau leisti atitinkamoms trečiosioms šalims nemokamai įgyti prieigą prie programėlėse esančių naudotojų sveikatos ir fizinio aktyvumo duomenų per „Fitbit“ interneto API, jei naudotojai sutinka. Bendrovė taip pat įsipareigojo ir toliau užtikrinti konkuruojančių ant riešo nešiojamų prietaisų sąveiką su „Android“ išmaniaisiais telefonais. Galiausiai vienas iš įsipareigojimų yra paspartinto ginčų sprendimo mechanizmas, kuriuo gali pasinaudoti trečiosios šalys.

Variklių degalų ir susijusių produktų tiekimo srityje Europos Komisija 2020 m. liepos mėn. leido „PKN Orlen“, vienai iš dviejų didelių Lenkijos integruotų naftos ir dujų bendrovių, įsigyti bendrovę „Grupa Lotos“, jei bus įvykdytos tam tikros sąlygos¹⁰². Komisijai kėlė susirūpinimą, kad sandoris, apie kurį buvo pranešta iš pradžių, gali pakenkti konkurencijai dėl variklių degalų Lenkijoje, reaktivinių degalų Lenkijoje bei Čekijoje ir susijusių produktų, pavyzdžiui, įvairių rūšių bitumo, Lenkijoje. Bendrovė „PKN Orlen“ pasiūlė turto pardavimo ir kitų įsipareigojimų rinkinį. Jį sudarė naftos perdirbimo gamyklos dalies, sandėlių, mažmeninių degalinių ir bitumo gamybos įrenginių pardavimo sandoriai. Komisija padarė išvadą, kad šios taisomosios priemonės leis konkurentams veiksmingai konkuruoti su susijungusiu subjektu.

Geležinkelių transporto sektoriuje 2020 m. liepos mėn. Komisija leido bendrovei „Bombardier Transportation“ įsigyti bendrovę „Alstom“, jei bus įvykdytos tam tikros sąlygos¹⁰³. Bendrovės „Alstom“ ir „Bombardier“ yra pasaulinės geležinkelių transporto lyderės ir konkuruoja greitųjų traukinių (greitųjų riedmenų) ir geležinkelių signalizacijos sprendimų gamybos ir tiekimo srityje. Komisija padarė išvadą, kad sandoris būtų kėlęs didelių konkurencijos problemų. „Alstom“ būtų tapusi neginčijama greitųjų riedmenų ir pagrindinių geležinkelio linijų riedmenų bei pagrindinių geležinkelio linijų signalizacijos sistemų rinkos lydere. Komisija pritarė susijungiančių įmonių pasiūlytam išsamiam įsipareigojimų rinkiniui, pagal kurį numatyta parduoti traukinių platformas ir greitųjų riedmenų bei pagrindinių geležinkelio linijų riedmenų gamybos priemones. Be to, bendrovės „Alstom“ ir „Bombardier“ pasiūlė tiekti signalizacijos konkurentams senąją riedmenų įrangą, būtiną sąveikos informaciją ir paramą.

---

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9660.

¹⁰² Byla M.9014 *PKN Orlen / Grupa Lotos*, 2020 m. liepos 14 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9014.

¹⁰³ Byla M.9779 *Alstom / Bombardier Transportation*, 2020 m. liepos 31 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9779.

Bendrovių „Fiat Chrysler“ ir „Peugeot“ susijungimas

Atlikusi išsamų tyrimą ir nustačiusi tam tikras sąlygas, Komisija automobilių sektoriuje patvirtino bendrovių „Fiat Chrysler Automobiles“ (FCA) ir „Peugeot SA“ (PSA) susijungimą¹⁰⁴. Šiuo sandoriu buvo sukurta ketvirta pagal dydį pasaulyje automobilių pramonės grupė pavadinimu „Stellantis“. Komisija padarė išvadą, kad susijungimas būtų pakenkęs konkurencijai mažų lengvųjų komercinių transporto priemonių rinkoje keliose valstybėse narėse. Susijungiančios įmonės įsipareigojo pratęsti dabartinį PSA ir bendrovės „Toyota“ bendradarbiavimo susitarimą dėl mažų lengvųjų komercinių transporto priemonių. PSA gamina „Toyota“ transporto priemones, skirtas parduoti ES. Pratęstas susitarimas padidins bendrovės „Toyota“ turimus gamybos pajėgumus ir bus sumažintos transporto priemonių ir susijusių atsarginių dalių bei priedų sandorių kainos. Šios priemonės leidžia bendrovei „Toyota“ veiksmingai konkuruoti su „Stellantis“ ir plėstis ES mažų lengvųjų komercinių transporto priemonių rinkoje. Be to, FCA ir PSA susitarė iš dalies pakeisti remonto ir techninės priežiūros susitarimus, sudarytus su savo remonto dirbtuvių tinklais. Prieiga prie remonto dirbtuvių tinklų bus palengvinta, todėl konkurentai ir nauji rinkos dalyviai galės konkuruoti mažų lengvųjų komercinių transporto priemonių rinkoje.

4.3. Valstybės pagalba palengvino skaitmeninę pertvarką ir apsaugojo bendrąją rinką

Plačiajuosčio ryšio infrastruktūra, atitinkanti labai didelės skaitmeninės spartos, pajėgumų ir kokybės poreikius, yra labai svarbi siekiant įgyvendinti Skaitmeninėje strategijoje¹⁰⁵ iki 2025 m. nustatytus ES ryšio tikslus. Valstybės pagalba prisidedama prie didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo ES, sprendžiant rinkos nepakankamumo problemas, t. y. juos diegiant tokiais aplinkybėmis ir tokiose vietovėse, kuriose ūkio subjektai neturi paskatų užtikrinti pakankamą plačiajuosčio ryšio aprėptį.

2020 m. rugpjūčio mėn. Komisija patvirtino 200 mln. EUR vertės kuponų schemą, skirtą padėti mažas pajamas gaunančioms Italijos šeimoms naudotis sparčiojo plačiajuosčio ryšio paslaugomis¹⁰⁶. Šia valstybės pagalbos schema bus Italijoje mažinama skaitmeninė atskirtis, kartu ribojant galimą konkurencijos iškraipymą. 2020 m. gruodžio mėn. Komisija taip pat patvirtino 20 mln. EUR vertės kuponų schemą, skirtą padėti Graikijos studentams naudotis plačiajuosčio ryšio paslaugomis ir nuotolinio mokymosi internetu galimybėmis¹⁰⁷.

Vadovaudamasi ES valstybės pagalbos taisyklėmis, Komisija patvirtino Vokietijos schemą, pagal kurią remiamas itin didelio pajėgumo plačiajuosčio ryšio tinklų diegimas Vokietijoje¹⁰⁸. Šia schema siekiama sukurti naują, valstybės finansuojamą itin didelio pajėgumo ryšio infrastruktūrą, kuri užtikrins Vokietijos namų ūkiams, įmonėms ir viešosioms institucijoms spartesnę internetą. Vokietija teiks pirmenybę namų ūkiams, kurie turi prieigą prie mažesnės nei 100 megabitų per sekundę spartos interneto, kad padėtų mažinti skaitmeninę atskirtį tarp

¹⁰⁴ Byla M.9730 FCA / PSA, 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9730.

¹⁰⁵ 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas „Europos skaitmeninės ateities formavimas“. Žr.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

¹⁰⁶ Byla SA.57495 dėl Italijos „Plačiajuosčio ryšio kuponai tam tikrų kategorijų šeimoms“, COM(2020) 5269 final, 2020 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202037/286902_2187163_119_2.pdf.

¹⁰⁷ Byla SA.57357 dėl Graikijos „Plačiajuosčio ryšio kuponų schema studentams“, COM(2020) 8441 final, 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20212/288333_2230042_140_2.pdf.

¹⁰⁸ Byla SA.52732 dėl Vokietijos „Nacionalinė gigabito schema“, COM(2020) 7859 final, 2020 m. lapkričio 13 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202048/288295_2213478_121_2.pdf.

šalies kaimo ir miesto vietovių. Pagal šią schemą Vokietija siekia iki 2025 m. pabaigos užtikrinti, kad visi piliečiai galėtų naudotis gigabitiniais tinklais.

5. ES konkurencijos politikos indėlis į žaliąją pertvarką

ES ryžtingai siekia kovoti su klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimu ir skatinti laikytis Europos žaliojo kurso kaip Europos ekonomikos augimo strategijos. Žaliosios inovacijos yra ne tik ES politinių užmojų pagrindas, bet ir atsispindi jos teisės aktų pasiūlymuose ir finansavimo prioritetuose. ES konkurencijos politika yra tinkama prisidėti prie ES aplinkosaugos tikslų ir klimato politikos tikslų įgyvendinimo, įskaitant ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir taršaus iškastinio kuro degalų pakeitimą alternatyviais degalais transporto sektoriuje pagal Komisijos judumo politiką.

Atsižvelgdama į tai, 2020 m. spalio mėn. Komisija paskelbė [kvietimą teikti informaciją, kaip konkurencijos taisyklės ir tvarumo politika dera tarpusavyje](#)¹⁰⁹. Komisija paragino įvairius suinteresuotuosius subjektus, įskaitant konkurencijos ekspertus, akademinę bendruomenę, pramonės atstovus, aplinkosaugos grupes ir vartotojų organizacijas, pateikti savo nuomonę ir informaciją apie tai, kaip antimonopolinė, susijungimų ir valstybės pagalbos sričių politika dera su aplinkosaugos ir klimato politika. Ši informacija buvo panaudota 2021 m. vasario mėn. surengtoje [konferencijoje](#). 2021 m. viduryje numatoma parengti ataskaitą apie svarstymus vykstant konsultacijoms.

5.1. Valstybės pagalba palengvina žaliąją pertvarką

Valstybės pagalbos kontrolės srityje Komisija įvertino ir leido taikyti valstybės priemonės, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimas, energijos vartojimo efektyvumo didinimas, prireikus remiamas nulinės taršos ir (arba) mažataršės judumo infrastruktūros diegimas, didinama nulinės taršos ir (arba) mažataršių transporto priemonių, skirtų viešajam ir privačiam transportui, paklausa, mažinamas CO₂ ir kitų išmetamųjų teršalų kiekis (įskaitant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemonės) arba didinamas žiediškas.

2020 m. liepos mėn. Komisija patvirtino elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių Airijoje rėmimo schemą „Renewable Electricity Support Scheme“¹¹⁰. Ji padės Airijai pasiekti nacionalinį tikslą pereiti nuo iškastinio kuro prie kitų šaltinių ir iki 2030 m. užtikrinti, kad 70 proc. elektros energijos būtų pagaminama iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Komisijos nuomone, pagalba yra būtina, turi skatinamąjį poveikį, yra proporcinga ir neviršija to, kas būtina, nes pagalbos dydis bus nustatomas konkurenciniuose aukcionuose. Šis atvejis taip pat iliustruoja, kaip, laikantis valstybės pagalbos taisyklių, remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendruomenių rengiamus projektus ir bendruomenes, kurios įgyvendina pagal schemą remiamus projektus.

¹⁰⁹ Konkurencijos politika, kuria remiamas žaliasis kursas. Kvietimas teikti informaciją, 2020 m. spalio 13 d. Komisijos memorandumas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/information/green_deal/call_for_contributions_en.pdf.

¹¹⁰ Byla SA.54683 dėl Airijos „Atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schema“, 2020 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54683.

2020 m. gegužės mėn. Komisija padarė išvadą, kad Nyderlandų suteikta 52,5 mln. EUR kompensacija už ankstyvą anglimis kūrenamos elektrinės „Hemweg“ uždarymą atitinka ES valstybės pagalbos taisykles¹¹¹. Ši priemonė padės mažinti išmetamą CO₂ kiekį ir be reikalo neiškraipys konkurencijos bendrojoje rinkoje. Komisija priėmė panašų sprendimą dėl kompensacijų už ankstyvą anglimis kūrenamų elektrinių uždarymą Vokietijoje¹¹².

2020 m. lapkričio mėn. Komisija patvirtino Rumunijos schemą, pagal kurią remiama centralizuoto šilumos tiekimo sistemų, kuriose naudojama tik atsinaujinančiųjų išteklių energija, statyba ir (arba) modernizavimas¹¹³. Ši priemonė sudarys sąlygas energijos gamybą iš iškastinio kuro pakeisti šilumos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Pagal valstybės pagalbos taisykles valstybėms narėms leidžiama remti centralizuoto šilumos tiekimo gamybą ir skirstymą laikantis tam tikrų sąlygų, nustatytų Komisijos gairėse dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai. 2020 m. sausio mėn. Komisijos paskelbtame Europos žaliojo kurso investicijų plane valstybėms narėms leidžiama padidinti didžiausią paramos sumą, skirtą centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai.

2020 m. gruodžio mėn. Komisija patvirtino 30 mlrd. EUR vertės Nyderlandų schemą, pagal kurią remiami projektai, kuriais Nyderlanduose mažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis¹¹⁴. Ši schema („Stimulering Duurzame Energieproductie“ (SDE++)) prisidės prie ES aplinkosaugos tikslų įgyvendinimo nepagrįstai neiškraipant konkurencijos. Šioje novatoriškoje schemoje galės dalyvauti įvairiomis technologijomis grindžiamų projektų (elektros energijos, dujų ir šilumos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių, pramonės atliekų šilumos ir šilumos siurblių naudojimo, pramoninių šilumos procesų elektrifikavimo ir vandenilio gamybos elektrifikavimo, pramoninių procesų anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, įskaitant vandenilio gamybą ir atliekų deginimą) vykdytojai. Jie teiks paraiškas skirti paramą pagal sumažintą CO₂ kiekį tonomis, palyginti su baziniu lygiu.

Antras bendriems Europos interesams svarbus projektas (BEISP), susijęs su baterijomis

2020 m. 12 valstybių narių ir Komisija diskutavo dėl antrojo BEISP, susijusio su baterijų vertės grandine. 2020 m. gruodžio mėn. Austrija, Belgija, Graikija, Ispanija, Italija, Kroatija, Lenkija, Prancūzija, Slovakija, Suomija, Švedija ir Vokietija bendrai pranešė apie antrąjį BEISP, susijusį su elektromobilumui ir energijos kaupimui skirtomis baterijomis. Šiuo projektu, pavadintu „Europos baterijų inovacijos“, bus remiami baterijų vertės grandinės moksliniai tyrimai ir inovacijos. Artimiausiais metais šios dvylika valstybių narių skirs iki 2,9 mlrd. EUR dydžio finansavimą. Tikimasi, kad viešasis finansavimas padės pritraukti dar 9 mlrd. EUR privačių investicijų. Šis projektas papildys pirmąjį baterijų vertės grandinės BEISP, kurį Komisija patvirtino 2019 m. gruodžio mėn. Projektas atitinka Komisijos politiką, kuria siekiama naudojamą aplinkai kenksmingą iškastinį

¹¹¹ Byla SA.54537 dėl Nyderlandų „Draudimas Nyderlanduose elektros energijos gamybai naudoti anglis“, 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202025/284556_2165085_151_2.pdf.

¹¹² Byla SA.58181 dėl laipsniško anglių atsisakymo Vokietijoje konkursų mechanizmo, 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2208.

¹¹³ Byla SA.55433 dėl Rumunijos „Centralizuoto šilumos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių tiekimo projektai“, 2020 m. lapkričio 6 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/20214/287759_2235900_143_2.pdf.

¹¹⁴ Byla SA.53525 dėl Nyderlandų „Schema „SDE++“ šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo projektams, įskaitant atsinaujinančiąją energiją“, 2020 m. gruodžio 14 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53525.

kurą pakeisti alternatyvaus kuro technologijomis, ir dvigubos ES ekonomikos pertvarkos tikslus pagal Europos žaliąjį kursą ir Skaitmeninę strategiją¹¹⁵. 2021 m. sausio mėn. Komisija priėmė sprendimą, kuriuo leido vykdyti šį BEISP¹¹⁶.

2020 m. Komisija, valstybės narės ir pramonės atstovai tęsė diskusijas dėl galimų naujų BEISP vandenilio technologijų, mažo anglies dioksido kiekio technologijų, mikroelektronikos ir baterijų srityse.

5.2. Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas ir susijungimų kontrolė prisideda prie žaliosios pertvarkos

Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas gali būti nukreiptas ne tik į įmonių veiksmus, kuriais gali būti siekiama riboti konkurenciją kuriant švarias technologijas, bet ir siekiant atgrasyti nuo veiksmų, kuriais siekiama užkirsti kelią prieigai prie esminių infrastruktūrų arba laisvam išteklių, kurie būtini žiedinei ekonomikai ir Europos žaliojo kurso tikslams pasiekti, judėjimui.

2020 m. Komisija tęsė bendrovių BMW, „Daimler“ ir VW („Volkswagen“, „Audi“ ir „Porsche“) veiksmų, kuriais, kaip įtariama, buvo ribojama konkurencija išmetamųjų teršalų valymo technologijų srityje, tyrimą¹¹⁷.

Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas taip pat gali padėti siekti Europos žaliojo kurso tikslo sukurti konkurencingą ir patrauklų keleivinio geležinkelių transporto sektorių. Komisija tęsė šioje srityje pradėtus tyrimus¹¹⁸. Čekijos geležinkelių byloje dabartinis geležinkelio operatorius „České dráhy“ įtariamas agresyvia kainodara, taikoma Prahos–Ostravos keleivinio geležinkelio maršrutui, kuris yra šalies geležinkelių tinklo pagrindas. 2020 m. spalio mėn. Komisija bendrovei „České dráhy“ išsiuntė prieštaravimo pareiškimą¹¹⁹.

6. Žmonėms tarnaujanti ekonomika – ES konkurencijos politikos indėlis į glaudesnę ir teisingesnę ekonominę ir pinigų sąjungą

ES pagrindas yra socialinė rinkos ekonomika, grindžiama ES konkurencijos politika. Asmenys ir įmonės klesti, kai ekonomika tarnauja jiems. 2020 m. Komisija palaikė šį pagrindinį savo siekį, skatindama konkurenciją, vienodas veiklos sąlygas ir skaitmeninimą veiksmais, kuriais siekiama įgyvendinti ekonomikos gaivinimo dokumentų rinkinį,

¹¹⁵ 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas „Europos skaitmeninės ateities formavimas“. Žr.

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf.

¹¹⁶ Valstybės pagalba: Komisija patvirtino dvylikos valstybių narių 2,9 mlrd. EUR valstybės paramą antram visos Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektui visoje baterijų vertės grandinėje, 2021 m. sausio 26 d. Komisijos pranešimas spaudai. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_226. Nekonfidenciali sprendimo versija bus paskelbta valstybės pagalbos registre konkurencijos svetainėje. Bylų numeriai: SA.55855 (Austrija), SA.55840 (Belgija), SA.55844 (Kroatija), SA.55846 (Suomija), SA.55858 (Prancūzija), SA.55831 (Vokietija), SA.56665 (Graikija), SA.55813 (Italija), SA.55859 (Lenkija), SA.55819 (Slovakija), SA.55896 (Ispanija) ir SA.55854 (Švedija). Žr. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/.

¹¹⁷ Byla AT.40178 „Automobilių išmetami teršalai“, 2019 m. balandžio 5 d. Komisijos prieštaravimo pareiškimas, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_2008.

¹¹⁸ Komisija tęs antimonopolinius tyrimus, įskaitant bylą dėl įtariamos agresyvios kainodaros, taikomos Prahos–Ostravos keleivinio geležinkelio maršrutui, kuris yra Čekijos geležinkelių tinklo pagrindas.

¹¹⁹ Byla AT.40156 „Čekijos geležinkeliai“. Komisija bendrovei „České dráhy“ išsiuntė prieštaravimo pareiškimą dėl įtariamos agresyvios kainodaros, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017.

atsižvelgiant į Europos semestrą, kapitalo rinkų sąjungą, bankų sąjungą ir veiksmingą apmokestinimą¹²⁰.

6.1. Tvarumo užtikrinimas bankų sektoriuje

2020 m. nebuvo naujų individualių valstybės pagalbos finansų įstaigoms atvejų. Vis dėlto Komisija leido pratęsti jau esamų schemų, pagal kurias valstybės narės, iškilus poreikiui konkrečiu atveju, gali padėti tvarkingai pasitraukti iš rinkos labai mažoms sunkumų patiriančioms finansų įstaigoms arba kredito unijoms, taikymą. Komisija patvirtino tokias schemas Lenkijoje, Italijoje ir Airijoje¹²¹. Komisija taip pat patvirtino likvidumo paramos, kuri būtų skiriama laikinų likvidumo problemų patyrusiems gyvybingiems Graikijos ir Italijos bankams, jei konkrečiu atveju kiltų poreikis, schemas¹²².

Valstybės narės toliau skatino steigti arba plėsti plėtros bankus. Žvelgiant iš valstybės pagalbos perspektyvos, siekiant šalinti rinkos nepakankamumo problemas, valstybės finansuojamiems plėtros bankams leidžiama veikti neperžengiant aiškiai apibrėžtų kompetencijos ribų su sąlyga, kad jie neišstumia komercinių finansų įstaigų. 2020 m. Komisija patvirtino naujos Nyderlanduose veikiančios plėtros finansų įstaigos – „Invest International“ – finansavimą¹²³. Komisija taip pat leido finansuoti Škotijos nacionalinio investicijų banko steigimą¹²⁴. Galiausiai Komisija patvirtino naujo Portugalijos nacionalinio plėtros banko – „Banco Português de Fomento“ – steigimą¹²⁵. 2020 m. Italijoje (GACS) ir Graikijoje („Hercules“) toliau buvo įgyvendinamos pagalbos neteikimo schemas, kurios buvo sukurtos siekiant spręsti įsisenėjusią didelio neveiksnių paskolų lygio problemą. Šios schemas yra sėkmingi pavyzdžiai, kaip valstybės narės gali padėti bankams susitvarkyti balansus, nesuteikdamos pagalbos ir neiškraipydamos konkurencijos.

¹²⁰ Komisijos komunikatas „Kovos su mokesčių slėpimu ir apmokestinimo supaprastinimo ir palengvinimo veiksmų planas“ (2020 m. II ketvirtis), įtrauktas į 2020 m. patikslintos Komisijos darbo programos, COM(2020) 440 *final*, 1 ir 2 priedus, 2020 5 27.

¹²¹ Byla SA.58389 „Penktasis kooperatinių bankų ir mažų komercinių bankų pertvarkymo schemos pratęsimas“, 2020 m. spalio 29 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58389; byla SA.56635 „Dešimtas tvarkingo kredito unijų likvidavimo schemos pratęsimas“, 2020 m. birželio 8 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56635; byla SA.57053 „11-asis kredito unijų restruktūrizavimo ir stabilizavimo schemos pratęsimas“, 2020 m. gegužės 8 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57053; byla SA.58819 „12-asis kredito unijų restruktūrizavimo ir stabilizavimo schemos pratęsimas“, 2020 m. spalio 30 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58819; byla SA.57378, 16-asis 2020–2021 m. kredito unijų pertvarkymo schemos pratęsimas, 2020 m. birželio 12 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57378; byla SA.57516 „Italijos tvarkingo mažųjų bankų likvidavimo schema“. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

¹²² Byla SA.57262 „Graikijos valstybės garantijų bankams schemos pratęsimas nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 6 d. (Istatymo Nr. 3723/2008 2 straipsnis)“, 2020 m. birželio 16 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57262; byla SA.57515 „COVID-19 – Italijos bankų likvidumo paramos schema“, 2020 m. lapkričio 10 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57515.

¹²³ Byla SA.55465 „Invest International“, 2020 m. gegužės 29 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55465.

¹²⁴ Byla SA.54780 „Škotijos nacionalinis investicijų bankas“, 2020 m. lapkričio 5 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54780.

¹²⁵ Byla SA.55719 „Banco Português de Fomento“, 2020 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos sprendimas. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55719.

6.2. Kova su atrankiosiomis mokesčių lengvatomis

Komisijos darbotvarkėje daug dėmesio skiriama kovai su mokesčių slėpimu ir vengimu. 2020 m. Komisija tęsė tyrimą dėl valstybės pagalbos, kurią, kaip įtariama, Nyderlandai suteikė bendrovėms „Inter IKEA“, „Starbucks“ ir „Nike“; pagalbos, kurią, kaip įtariama, Liuksemburgas suteikė bendrovei „Huhtamäki“, ir pagalbos, kurią, kaip įtariama, Belgija suteikė 39 individualios pagalbos gavėjams, kuriems taikoma šios šalies paviršinio pelno schema.

2020 m. liepos mėn. Bendrasis Teismas panaikino 2016 m. Komisijos sprendimą, kuriame ji nustatė, kad du bendrovei „Apple“ palankūs Airijos mokesčių sprendimai yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba. Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija pagal reikiamą teisinį standartą neįrodė, jog bendrovei „Apple“ buvo suteiktas atrankinis ekonominis pranašumas¹²⁶. Bendrasis Teismas laikėsi nuomonės, kad Komisija neįrodė, jog ginčijami mokesčių sprendimai buvo priimti Airijos mokesčių administratoriaus nuožiūra. Be to, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisijai nepavyko įrodyti ginčijamuose mokesčių sprendimuose padarytų metodinių klaidų, dėl kurių būtų sumažėjęs „Apple“ apmokestinamasis pelnas Airijoje. Komisija ši teismo sprendimą apskundė Teisingumo Teismui¹²⁷.

7. Bendras siekis puoselėti europinę ir pasaulinę konkurencijos kultūrą

7.1. Bendradarbiavimas su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis Europos konkurencijos tinkle

2020 m. Komisija ir visų ES valstybių narių nacionalinės konkurencijos institucijos toliau bendradarbiavo ir užtikrino nuoseklų SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą, dalyvaudamos Europos konkurencijos tinklo (EKT)¹²⁸ veikloje. EKT tikslas – sukurti veiksmingą teisinę sistemą, kad Europos konkurencijos teisę būtų galima taikyti įmonėms, kurios vykdo konkurenciją ribojančią tarpvalstybinę verslo veiklą.

2020 m. tinklo nariai pradėjo 139 naujus tyrimus ir pateikė 97 numatomus priimti sprendimus. Tai – atitinkamai Komisijos tyrimai ir sprendimai. Be šių Reglamente 1/2003 nustatytų bendradarbiavimo mechanizmų, ES konkurencijos taisyklių vykdymas nuosekliai užtikrinamas ir kitais EKT bendradarbiavimo kanalais. Tinklo nariai reguliariai susitiko, kad aptartų pradinius bylų etapus, politinius ir strategiškai svarbius klausimus. 2020 m. surengti 24 horizontaliųjų darbo grupių ir konkrečių sektorių pogrupių susitikimai. Juose ES konkurencijos institucijų pareigūnai keitėsi nuomonėmis. Kaip apibūdinta 2.2 skirsnyje, EKT

¹²⁶ Bylos T- 778/16 ir T- 892/16, Valstybės pagalba – Airijos įgyvendinta valstybės pagalba – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su bendrąja rinka ir neteisėta ir kuriuo nurodoma ją susigrąžinti – Išankstiniai mokesčių sprendimai (angl. *tax rulings*) – Atrankusis pranašumas dėl mokesčių – Įprastų rinkos sąlygų principas, 2020 m. liepos 17 d. teismo sprendimai. Žr.

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=228621&doclang=LT>.

¹²⁷ Vykdamosios pirmininko pavaduotojos Margrėtės Vestager pareiškimas dėl Komisijos sprendimo apskūsti Bendrojo Teismo sprendimą dėl Airijos valstybės pagalbos „Apple“ mokesčių bylos, 2020 m. rugsėjo 25 d. Komisijos pareiškimas. Žr.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_1746.

¹²⁸ Komisijos pranešimas dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo (OL C 101, 2004 4 27, p. 43–53, ir OL C 374, 2016 10 13, p. 10). Žr.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>.

paskelbė bendrą pareiškimą dėl antimonopolinių taisyklių taikymo COVID-19 krizės metu ir glaudžiai bendradarbiavo su COVID-19 susijusiais konkurencijos klausimais.

2020 m. Komisija stebėjo ir padėjo valstybėms narėms iki 2021 m. vasario 4 d. į nacionalinę teisę perkelti EKT+ direktyvą¹²⁹. Direktyva užtikrins, kad taikant tas pačias teisinės nuostatas – ES antimonopolines taisykles – nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų veiksmingas vykdymo užtikrinimo priemones ir išteklius, reikalingus SESV 101 ir 102 straipsnius pažeidžiančioms įmonėms, nustatyti ir bausti. Ji taip pat užtikrins, kad jos galėtų priimti sprendimus visiškai savarankiškai, remdamosi faktais ir teise.

7.2. Nauja politikos iniciatyva, kuria siekiama tobulinti Komisijos priemonių rinkinį pasauliniu mastu

Europos ekonomika yra atvira ir glaudžiai susijusi su viso pasaulio ekonomika. Kad tai išliktų pranašumu, ES reikia tinkamų priemonių sąžiningai verslo aplinkai bendrojoje rinkoje užtikrinti. Valstybių narių teikiamoms subsidijoms visada buvo taikomos griežtos ES valstybės pagalbos taisyklės. Tačiau atrodo, kad Europos Sąjungoje veiklą vykdančioms įmonėms trečiųjų šalių vyriausybės teikiamos subsidijos daro vis didesnę iškraipomąją poveikį bendrojoje rinkoje, bet joms netaikoma ES valstybės pagalbos kontrolė.

Siekdama pradėti diskusijas dėl naujų priemonių, skirtų šiai reglamentavimo spragai užpildyti, 2020 m. birželio mėn. Komisija priėmė [Baltąją knygą dėl užsienio subsidijų](#)¹³⁰. 2020 m. buvo surengtos išsamios konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais. 2021 m. Komisija pateiks teisės akto dėl sąlygų, susijusių su užsienio subsidijomis, suvienodinimo pasiūlymą.

Baltoji knyga dėl sąlygų, susijusių su užsienio subsidijomis, suvienodinimo

Baltojoje knygoje siūlomos kelios papildomos galimybės, kaip užpildyti esamą reglamentavimo spragą:

Pagal 1 modulį siūloma sukurti bendrą rinkos stebėjimo priemonę, kurią taikant būtų nustatyti visi atvejai rinkoje, kai užsienio subsidijos gali nulemti iškraipymus bendrojoje rinkoje. Siūloma priežiūros institucija galėtų imtis veiksmų atsiradus bet kokiems požymiams ar informacijai, kad ES veiklą vykdanči bendrovė naudojasi užsienio subsidija, ir nustatyti priemones tikėtinam iškraipomajam poveikiui pašalinti, pavyzdžiui, kompensacinius mokėjimus ir struktūrines ar elgesio taisomąsias priemones. Ji taip pat galėtų nuspręsti, kad subsidijuojama veikla ar investicija daro teigiamą poveikį, kuris nusveria iškraipymo žalą, ir tyrimo nebetęsti (ES interesų kriterijus).

2 moduliui siekiama užtikrinti, kad užsienio subsidijomis nebūtų suteikiama nesąžininga nauda jų gavėjams, įsigyjantiems ES bendroves (jų akcijas). ES nepriklausančios šalies vyriausybės finansinę paramą gaunančios įmonės kompetentingai priežiūros institucijai turėtų iš anksto pranešti apie ES įmonių įsigijimą viršijant konkrečias ribines vertes. Ji galėtų pritarti pranešančiosios šalies įsipareigojimams, kuriais būtų veiksmingai ištaisomas iškraipymas, arba uždrausti įsigijimą.

3 modulis. Baltojoje knygoje siūlomas mechanizmas, pagal kurį viešųjų pirkimų procedūrų dalyviai turėtų pranešti apie finansinę paramą, gautą iš ne ES šalių. Tuomet kompetentingos institucijos įvertintų, ar tokia parama yra užsienio subsidija ir ar ji neiškraipo viešojo pirkimo sutarties skyrimo. Jei tai būtų nustatyta, dalyviui būtų uždrausta dalyvauti pirkimo procedūroje.

¹²⁹ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1, kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas (OL L 11, 2019 I 14, p. 3–33).

¹³⁰ Baltoji knyga dėl sąlygų, susijusių su užsienio subsidijomis, suvienodinimo, COM(2020) 253 final, 2020 6 17.

7.3. Daugiašalis ir dvišalis bendradarbiavimas visame pasaulyje

Nepaisant pandemijos sukeltų apribojimų, Komisija toliau aktyviai bendradarbiavo¹³¹ tarptautiniu, daugiašaliu ir dvišaliu lygmenimis konkurencijos srityje.

ES tvirtai tiki, kad bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Pasaulio prekybos organizacija (PPO) ir kitomis daugiašalėmis organizacijomis, ir jų pertvarkymas yra stiprus ir vertingas, kad jos atitiktų šiuolaikinio pasaulio poreikius. Subsidijų taisyklių pertvarkymas yra vienas iš pagrindinių ES prioritetų modernizuojant PPO prekybos taisykles. Todėl ES, JAV ir Japonija 2020 m. sausio mėn. bendrame pareiškime susitarė sugriežtinti galiojančias pramonės subsidijų taisykles¹³². 2020 m. Komisija toliau aktyviai dalyvavo konkurencijai skirtų tarptautinių forumų, pavyzdžiui, EBPO konkurencijos komiteto, Tarptautinio konkurencijos tinklo, Pasaulio banko ir Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD), veikloje.

2020 m. pradėtas taikyti Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės susitarimas dėl išstojimo¹³³, įskaitant jo nuostatas dėl valstybės pagalbos ir konkurencijos bylų. Komisija paskelbė rekomendacijas dėl Susitarimo dėl išstojimo taikymo konkurencijos bylose¹³⁴. 2020 m. gruodžio mėn. buvo baigtos derybos dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo¹³⁵. Susitarimas preliminariai taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d. Į jį įtraukti išsamūs konkurencijos ir subsidijų skyriai, kuriais užtikrinama, kad po Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES nebūtų iškraipoma ES ir Jungtinės Karalystės konkurencija.

2020 m. gruodžio mėn. ES ir Kinija iš esmės užbaigė derybas dėl Visapusiško susitarimo dėl investicijų.¹³⁶ Kinija įsipareigojo suteikti ES investuotojams daugiau galimybių patekti į jos rinką, be kita ko, atverti kelias naujas svarbias rinkas. Kinija taip pat įsipareigojo užtikrinti ES bendrovėms sąžiningą režimą, kad jos galėtų konkuruoti šioje šalyje vienodesnėmis sąlygomis, be kita ko, kalbant apie valstybės valdomoms įmonėms taikomą tvarką bei subsidijų skaidrumą ir priverstinį technologijų perdavimą draudžiančias taisykles.

Derėdamasi dėl laisvosios prekybos susitarimų (LPS), Komisija stengiasi įtraukti išsamius skyrius apie konkurencijos politiką ir valstybės pagalbos kontrolę. 2020 m. Komisija tęsė derybas dėl LPS su Australija, Azerbaidžanu, Čile, Indonezija, Naująja Zelandija ir Uzbekistanu.

---

¹³¹ Žr. įgaliojamąjį raštą https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/default/files/2019-11/mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf.

¹³² 2020 m. sausio 14 d. Bendras Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos trišalio prekybos ministrų susitikimo pareiškimas. Žr. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158567.pdf.

¹³³ Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7).

¹³⁴ Pranešimas suinteresuotiesiems subjektams „Jungtinės Karalystės išstojimas ir ES taisyklės konkurencijos srityje“, 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos pranešimas. Žr. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site-eu-competition-law_en_0.pdf.

¹³⁵ Europos Sąjungos bei Europos atominės bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (OL L 444, 2020 12 31, p. 14–1462). Žr. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:2020A1231\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:2020A1231(01)).

¹³⁶ ES ir Kinijos principinis visapusiškas susitarimas dėl investicijų, 2020 12 30, žr. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159242.pdf.

2020 m. Komisija tęsė techninį bendradarbiavimą konkurencijos politikos ir vykdymo užtikrinimo srityje su pagrindiniais ES prekybos partneriais. Komisija taip pat toliau teikė pagalbą ES šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms, kad jos įvykdytų būtinus konkurencijos srities reikalavimus, joms taikomus kaip būsimoms ES narėms.

7.4. Reguliaraus ir konstruktyvaus tarpinstitucinio dialogo palaikymas

Pagrindiniai dialogo dėl konkurencijos politikos partneriai yra Europos Parlamentas, Taryba, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Regionų komitetas. Kiekvienas iš partnerių atlieka skirtingą funkciją Europos piliečių ir suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu. Nepaisant pandemijos, šis dialogas buvo sėkmingai tęstas 2020 m., pasitelkiant šiuolaikines ryšio priemones.

2020 m. rugsėjo mėn., reaguodama į 2020 m. birželio 18 d. Parlamento rezoliuciją dėl Komisijos 2018 m. konkurencijos politikos ataskaitos (pranešėja Yon-Courtin („Renew“/FR)), Komisija, be kita ko, pabrėžė, kad buvo priimta Baltoji knyga dėl užsienio subsidijų, svarstoma aktyviau naudotis pranešimų apie susijungimus sistema, kad būtų informuojama apie šiuo metu ES jurisdikcijai nepriklausančius sandorius, ir būtina imtis visapusiškų politinių veiksmų skaitmeninių platformų srityje, toliau griežtai užtikrinant konkurencijos taisyklių vykdymą, įskaitant galimą skaitmeninių platformų *ex ante* reguliavimą. 2020 m. vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager kelis kartus lankėsi kitose institucijose, tarp jų – Parlamente, Taryboje ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitete.